

Nr 134.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa avlönings- m. fl. anslag för budgetåret 1954/55 under fjärde huvudtiteln m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

1:o) **Försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning.** I propositionen nr 110 har Kungl. Maj:t (punkt 1, s. 2—25 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954) föreslagit riksdagen besluta, att försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning omorganiseras efter i huvudsak de riktlinjer, som av departementschefen angivits i nämnda statsrådsprotokoll.

Fastighetsförvaltningen inom försvaret har varit föremål för ett flertal utredningar under de senaste tio åren. Utredningsarbetet har hittills haft till resultat att en för försvaret gemensam central myndighet för fastighetsfrågor — fortifikationsförvaltningen — inrättats. Den regionala och lokala fastighetsförvaltningen har av skilda anledningar icke fått sin organisation slutligt ordnad. Bl. a. har det visat sig svårt att nå en någorlunda fullständig anslutning till vissa av de framlagda förslagen. Därjämte har det vid vissa tillfällen ansetts nödvändigt att avvakta resultaten av pågående översyn av försvarsorganisationen i övrigt innan beslut fattades rörande ifrågavarande delar av fastighetsförvaltningen. Situationen är f. n. den att fastighetsförvaltningen på det regionala och lokala planet i flera fall ombesörjes av provisoriska organ av skilda typer.

Vid anmälan av propositionen 1953: 110 anförde departementschefen, att han icke var beredd att utan ytterligare prövning taga slutlig ställning till de föreliggande förslagen till organisation av försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning. Ifrågavarande prövning, som utförts av en tillkallad utredningsman, är numera slutförd. Betänkande i ämnet avgavs i december 1953. Även om, som utredningsmannen för övrigt förutsatt, vissa ytterligare utredningar erfordras anser departementschefen i likhet med flertalet remissinstanser det dock angeläget att ett principförslag i fråga om organisationen av förevarande förvaltningsområde nu framlägges och underställes riksdagen för godkännande. De ytterligare undersökningar på speciella punkter som erfordras förutsättas få verkställas i samband med

att organisationen närmare utformas och genomföres. För dessa uppgifter räknar departementschefen med att anlita särskild sakkunnig.

Departementschefen delar utredningsmannens uppfattning att den militära byggnadsvolymen är så stor och speciellt att den bör särskiljas från övrig statlig byggnadsverksamhet. Departementschefen instämmer ävenledes i den av utredningsmannen förordade principen att välutrustade regionala organ bör skapas för förvaltningen av försvarets befästningar och byggnader. Dessa organ bör övertaga vissa av de arbetsuppgifter som f. n. fullgöres av den centrala myndigheten. Härigenom kan fortifikationsförvaltningens organisation minskas. Därjämte bör en sådan ändring medföra att fortifikationsförvaltningen i högre grad än nu är fallet kan inrikta sin verksamhet på centrala och mer betydande frågor. De framlagda utredningarna synes departementschefen klart utvisa att fortifikationsförvaltningen f. n. i alltför stor utsträckning tages i anspråk för att handlägga rutinärenden och detaljfrågor.

Enligt nu gällande ordning omhänderhaves fastighetsförvaltningen på det regionala planet förutom av militärbefälsstaberna dels av vissa organ för nybyggnadskontroll m. m. som inrättats av fortifikationsförvaltningen och vilka utgör delar av denna myndighet, dels av örlogsvarvens och kustartilleriförsvarens fortifikationsorgan. Sistnämnda organ har successivt utbyggt och därigenom kommit att erhålla ställning som regionalmyndigheter. Utredningsmannen förordar att de av fortifikationsförvaltningen inrättade regionala organen utgår ur organisationen och att enheterna för befästnings- och byggnadsfrågor inom militärbefälsstaberna utbygges. Örlogsvarven och kustartilleriförsvaren — med undantag av Gotlands kustartilleriförsvaret — bör bibehålla sin ställning. Vid varje militärbefälsstab skall enligt förslaget finnas en fortifikationssektion uppdelad på en befästningsavdelning, en byggnadsavdelning, två detaljer för värme-, vatten-, sanitets- och elkraftsfrågor, ett ritkontor samt en expedition. Som sektionschef skall tjänstgöra en fortifikationsofficer, vilken tillika skall vara chef för befästningsavdelningen. Byggnadsavdelningen skall stå under ledning av en byggnadsdirektör. Genom tjänstgöringsföreskrifter skall uppdragas åt byggnadsdirektören att direkt under militärbefälhavaren ansvara för vissa åtgärder inom sitt verksamhetsområde. Byggnadsdirektören skall sålunda i tekniskt och ekonomiskt avseende ansvara för byggnadsverksamheten inom militärområdet i fred. Det väsentligaste skälet till att fortifikationsofficeren bör vara sektionschef är, enligt utredningsmannen, att fortifikationsofficeren skall leda all byggnadsverksamhet inom militärområdet under krig.

Skiljaktiga meningar har anförts rörande utformningen av den föreslagna sektionen inom militärbefälsstaben. Vissa militära och civila myndigheter instämmer i utredningsmannens förslag, under det att framförallt personalorganisationerna riktar invändningar mot detsamma. Personal-

organisationerna finner ej tillräckliga skäl förebragta för att byggnadsdirektören skall ställas under fortifikationsofficeren. Departementschefen har för sin del kommit till den slutsatsen att i vart fall inom vissa ur mobiliseringssynpunkt särskilt viktiga militärområden såsom sjätte militärområdet bör finnas en fortifikationssektion under ledning av en fortifikationsofficer. Inom övriga militärområden synes det departementschefen i princip icke vara nödvändigt att sammanslå befästnings- och byggnadsavdelningarna till en sektion. Departementschefen har därvid beaktat att utredningsmannen i likhet med tidigare utredningar förordat att byggnadsdirektören erhåller en icke obetydlig självständighet i förhållande till fortifikationsofficeren. Därest fortifikationssektion icke inrättas, kommer avdelningscheferna att lyda direkt under militärbefälhavaren. Erforderligt samarbete mellan avdelningscheferna bör då kunna regleras genom instruktioner. Det bör ankomma på den sakkunnige som departementschefen avser att anlita för att närmare utforma och genomföra organisationen efter de allmänna riktlinjer som här uppdrages att avgiva detaljförslag i denna del. Departementschefen förutsätter givetvis att, därest en organisation med skilda avdelningar genomföres, detta icke skall medföra att befästningsavdelningen kommer att utvecklas till en byggnadsavdelning.

Med hänsyn till vad bl. a. byggnadsstyrelsen och fortifikationsförvaltningen anfört förordar departementschefen att ingenjörer och övriga tekniker avsedda för installationer m. m. för värme, vatten, sanitet och elström underställes byggnadsdirektören. De av utredningsmannen förordade detaljerna kommer härigenom icke att erfordras. För ritarbete erforderlig personal bör vid de militärområdesstaber där fortifikationssektion icke bildas antingen sammanföras till ett ritkontor eller fördelas på befästnings- och byggnadsavdelningarna. Nämnade avdelningar bör vid samtliga militärområdesstaber betjänas av en gemensam expedition som i administrativt avseende regelmässigt bör ställas under fortifikationsofficeren.

Enligt utredningsmannens förslag skall varje militärbefälhavare i frågor rörande befästningars och andra byggnaders förvaltning m. m. vara regional instans för lokalmyndigheter ur samtliga försvarsgrenar. Med hänsyn till att örlogsvarven och kustartilleriförsvaren med undantag av Gotlands kustartilleriförsvaret avses erhålla ställning som regionalmyndigheter kommer marinens lokalförband icke att underställas militärbefälhavarna. Örlogsstationerna och kustartilleriets truppförband bör nämligen liksom hittills ifråga om fastighetsförvaltningen sortera under närbeläget örlogsvarv respektive kustartilleriförsvaret. Gotlands kustartilleriförsvaret med tillhörande truppförband föreslås skola lyda under militärbefälhavaren i sjunde militärområdet. Vidare skall enligt förslaget flygflottiljerna i Kalmar och Ronneby samt sjökrigsskolan i Näsbypark repliera på Blekinge respektive Stockholms kustartilleriförsvaret. Med nämnda undantag skall

flygvapnets flottiljer, flygbasområdesstaber, verkstäder m. m. i likhet med arméns truppförband, försvarsområdesstaber m. m. i fråga om fastighetsförvaltningen lyda under militärbefälhavare. Utredningsmannen har emellertid betonat att hans förslag bygger på förutsättningen att behovsprövning och angelägenhetsgradering av förekommande arbetsuppgifter skall ske centralt i samråd mellan fortifikationsförvaltningen och respektive försvarsgrenschef. Departementschefen har i stort sett intet att erinra mot de av utredningsmannen framlagda huvudprinciperna för ordnandet av förvaltnings- och befälslinjer mellan regional- och lokalorganen. Departementschefen vill emellertid framhålla, att i de fall lokalmyndighet har för dess normala arbetsuppgifter i övrigt avsedd personaluppsättning och utrustning som gör det möjligt för myndigheten att självständigt ombesörja huvuddelen av förekommande arbetsuppgifter inom myndighetens verksamhetsområde regionalorganets inflytande på verksamheten i erforderlig grad torde böra minskas. Ur dessa synpunkter synes exempelvis flygvapnets centrala verkstäder böra erhålla en relativt självständig ställning i organisationen.

Beträffande den lokala organisationen har utredningsmannen föreslagit i huvudsak följande. Vid arméns truppförband skall fastighetsfrågorna handläggas inom en kasernvårdsavdelning. Intendenten bör regelmässigt tillika vara kasernofficer. Vidare bör finnas en kasernunderofficer samt ett med hänsyn till de lokala förhållandena avpassat antal fastighetsarbetare. Vid vissa förband bör finnas särskild skjutfältsofficer. Frågan om befattningen såsom kasernunderofficer skall bestridas av underofficer på aktiv stat eller i arvodesbefattning bör enligt utredningsmannen ytterligare undersökas. Utredningsmannen föreslår att brandtjänsten handhaves av kasernvårdspersonalen. Marinens och flygvapnets truppförband föreslås skola bibehålla nuvarande personalorganisation. Försvarsområdesstabernas fortifikationsavdelningar bör stå under ledning av en officer med annan kvalificerad sysselsättning vid staben. För Kalix, Stockholms och Malmö försvarsområdesstaber räknar utredningsmannen med heltidstjänstgörande aktiva officerare ur fortifikationskåren. Vid envar av försvarsområdesstaberna bör finnas en aktiv underofficer ur fortifikationskåren som biträde åt avdelningschefen. Flygbasområdesstaberna bör bibehållas vid nuvarande organisation. Lokalmyndigheterna skall betjänas av deltidstjänstgörande driftingenjörer tillhörande regionalorganen. På garnisonsorter bör finnas en för samtliga förband på orten gemensam arbetargrupp för större arbeten. Ensamliggande förband bör för sådana arbeten anskaffa arbetskraft genom entreprenadförfarande. Utredningsmannen har ansett sig icke kunna förorda att flera enheter ur krigsmakten belägna i närheten av varandra betjänas av ett gemensamt organ i fastighetsfrågor.

Departementschefen har vid sina överväganden rörande den lokala organisationen kommit till delvis andra slutsatser än utredningsmannen. Han

anser således att den av utredningsmannen föreslagna arbetargruppen på orter med flera förband bör kompletteras med personal för övriga kasernvårdsuppgifter. Därest arbetsuppgifterna vid garnisonsförbanden kommer att helt sysselsätta en driftingenjör, bör denne placeras som chef för ifrågavarande organ. Till organet torde därjämte böra knytas en underofficer på aktiv stat eller i arvodesbefattning för göromål som kräver militära insikter. Departementschefen räknar vidare med att på de håll där så erfordras förstärka organisationen med personal för skjutfält, större övningsplatser m. m. Organet bör som regel lyda under platsbefälhavaren inom garnisonsorten. Hinder bör icke möta för förbandscheferna på garnisonsorterna att taga i anspråk intendenten eller annan officer som biträde vid handläggning av fastighetsfrågor. Departementschefen anser det emellertid icke nödvändigt att inrätta särskilda kasernvårdsavdelningar vid här avsedda förband. Det förutsattes få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om den närmare utformningen av ifrågavarande organ. Vid ensamliggande förband åter torde få inrättas kasernvårdsavdelningar. Såsom kasernofficer bör regelmässigt avses intendenten. Till hans förfogande bör ställas underofficer, överfurir eller civil befattningshavare samt arbetskraft i erforderlig omfattning. Departementschefen har intet att erinra mot att ytterligare undersökningar verkställas i frågan huruvida kasernunderofficeren bör vara underofficer på aktiv stat eller underofficer i arvodesbefattning. Driftingenjör bör ställas till förbandschefs förfogande i enlighet med utredningsmannens förslag.

Beträffande försvars- och flygbasområdesstabernas organisation för fastighetsförvaltningen m. m. anför departementschefen följande. Enligt gällande ordning ombesörjes förvaltningsuppgifterna vid krigsflygfälten av personal från såväl vederbörande flygbasområdesstab som vederbörande försvarsområdesstab. Departementschefen finner detta vara mindre rationellt och förordar att alla ifrågavarande uppgifter berörande krigsflygfälten överföres till flygbasområdesstaberna. En sådan ändring anses icke kräva ytterligare personal vid flygbasområdesstaberna. Ändringen bör å andra sidan medföra vissa lättnader i arbetsbördan vid försvarsområdesstaberna. Departementschefen räknar med att flygbasområdesstaberna tills vidare behåller sin nuvarande personaluppsättning. Departementschefen kan däremot icke biträda att försvarsområdesstabernas personalorganisation förstärkes i enlighet med utredningsmannens förslag. Departementschefen räknar med att ett mindre antal underofficersbeställningar på fortifikationskårens stat inrättas för arbetsuppgifter vid försvarsområdesstaberna i utbyte mot motsvarande antal tjänster för förrådsmästare. Försvars- och flygbasområdesstaberna bör inordnas i organisationen på sätt utredningsmannen föreslagit.

Fortifikationsförvaltningen föreslår att principbeslut nu fattas om att överföra bränslekontroll m. m. från arméförvaltningen till fortifikations-

förvaltningen. Som departementschefen anført vid anmälan av propositionen 1954: 109 angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. bör med ställningstagandet till denna fråga tills vidare anstå.

Departementschefen har i det föregående skisserat huvuddragen av den organisation som bör genomföras för fastighetsförvaltningen vid regionala och lokala myndigheter samt de befälslinjer mellan skilda enheter som bör finnas. Med hänsyn till att vissa ytterligare undersökningar genom särskild sakkunnig måste utföras är det icke möjligt att nu framlägga detaljerade förslag till lösning av förevarande frågor. Erforderliga beslut härutinnan förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t. Departementschefen vill emellertid i detta sammanhang betona vikten av att organisationen utformas på ett sådant sätt att den förhindrar konflikter mellan olika intressen samt tillvaratager alla möjligheter till rationellt och ekonomiskt handlande.

Utredningsmannen föreslår att fortifikationskåren utökas med vissa beställningar samt att kårens nuvarande personalstat i viss utsträckning ändras. Utredningsmannen föreslår vidare att ett antal tjänster med avlöning från avlöningsanslag nu inrättas för den civila personal som beräknas komma att placeras vid de regionala organen. De vid bifall till nämnda förslag uppkommande ytterligare lönekostnaderna kompenseras enligt utredningsmannens beräkningar genom motsvarande minskningar av personalkostnaderna vid den centrala fortifikationsförvaltningen, varvid medräknats att ämbetsverkets organ för nybyggnadskontroll skall utgå ur organisationen. Utredningsmannens beräkningar har godtagits av fortifikationsförvaltningen. Ämbetsverket anser det icke uteslutet att till och med kostnadsminskningar kan åstadkommas när den nya organisationen blivit helt uppbyggd och vunnit erforderlig stadga. Departementschefen har intet att invända mot principen att omorganisationer sker inom nuvarande kostnadsram. Departementschefen vill emellertid betona nödvändigheten av att återhållsamhet iakttages vid uppbyggnaden av den nya personalorganisationen. På längre sikt bör en minskning av administrations- och lönekostnaderna för försvarets fastighetsförvaltning eftersträvas.

Med hänsyn till att departementschefen föreslår vissa modifikationer av utredningsmannens förslag rörande organisationen av försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning anser departementschefen det nödvändigt att överarbeta framlagda förslag till personaluppsättning vid de fastighetsförvaltande organen. Det synes departementschefen emellertid vara möjligt att påbörja genomförandet av den av departementschefen förordade principorganisationen med utnyttjande av den personal som nu finnes för här avsedda ändamål. Samtidigt som den nya organisationen genomföres bör ifrågasvarande överarbetning komma till stånd och därav betingade förslag

ingivas till Kungl. Maj:t. Departementschefen synes därefter få upptaga personalfrågorna till slutlig prövning.

Utskottet. Frågan om organisationen av den centrala fortifikations- och byggnadsförvaltningen löstes enligt beslut av 1947 års riksdag genom tillkomsten av fortifikationsförvaltningen. Den regionala och lokala fastighetsförvaltningen har däremot icke fått sin organisation slutligt ordnad. Departementschefen framlägger emellertid nu principförslag i fråga om organisationen på sistnämnda förvaltningsområde.

Enligt nu gällande ordning omhänderhaves fastighetsförvaltningen på det regionala planet, förutom av militärbefälsstaberna, dels av vissa organ för nybyggnadskontroll m. m., som inrättats av fortifikationsförvaltningen och vilka utgöra delar av denna myndighet, dels av örlogsvarvens och kustartilleriförsvarens fortifikationsorgan.

Det har framhållits, att den militära byggnadsverksamhetens stora omfattning och speciella karaktär nödvändiggör, att den särskiljes från övrig statlig byggnadsverksamhet. Utskottet instämmer häri och finner därjämte riktigt, att fortifikationsförvaltningen i största möjliga omfattning avlastas rutin- och detaljuppgifter. Av angivna skäl synes det motiverat, att under fortifikationsförvaltningen finnes en lämpligt avvägd regional organisation för uppgifter, sammanhängande med försvarets byggnader och fortifikatoriska anläggningar av skilda slag. Utskottet kan alltså tillstyrka, att av fortifikationsförvaltningen inrättade organ för nybyggnadskontroll m. m. utgå ur organisationen och att enheterna för befästnings- och byggnadsfrågor inom militärbefälsstaberna utbyggas. Det synes på anförda skäl även lämpligt, att örlogsvarven och kustartilleriförsvaren — med undantag av Gotlands kustartilleriförsvaret — bibehålla sin ställning som regionala organ. Mot de förordade huvudlinjerna i övrigt för ordnandet av förvaltnings- och befälslinjer mellan regional- och lokalorganen har utskottet icke något att erinra.

I det av utredningen framlagda förslaget har det regionala organet inom militärbefälsstaberna utformats som en sektion med en fortifikationsofficer såsom chef. Sektionen har uppdelats på, förutom expedition och ritkontor, en befästningsavdelning och en byggnadsavdelning. Sektionschefen skulle även vara chef för befästningsavdelningen, under det att såsom chef för byggnadsavdelningen skulle tjänstgöra en byggnadsdirektör. Med anledning av de invändningar, som från vissa remissinstanser rests häremot, särskilt med avseende å förslaget att byggnadsdirektören skall vara underställd fortifikationsofficeren, har departementschefen förordat, att endast inom vissa ur mobiliseringssynpunkt särskilt viktiga militärområden skall finnas en fortifikationssektion under ledning av en fortifikationsofficer, medan inom övriga militärområden det i princip icke anses vara nödvändigt att sammanslå befästnings- och byggnadsavdelningarna till en

sektion. Utskottet anser den av departementschefen sålunda framlagda kompromisslösningen av ifrågavarande problem vara godtagbar.

Vad beträffar den lokala organisationen har utskottet funnit departementschefens förslag härutinnan välgrundade, varför desamma torde böra godtagas.

Vad departementschefen anfört i fråga om försvars- och flygbasområdenas organisation för fastighetsförvaltning m. m. har utskottet lämnat utan erinran.

I avvaktan på ytterligare undersökningar har departementschefen icke nu framlagt några detaljerade förslag till lösning av frågan om försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning. Det torde, såsom departementschefen förutsatt, få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom. Utskottet förutsätter, att omorganisationen och utökningen av de regionala organen kompenseras genom nedskärning av fastighetsförvaltningens centralmyndighet. I detta sammanhang vill utskottet understryka departementschefens uttalande om vikten av att organisationen utformas på ett sådant sätt, att den förhindrar konflikter mellan olika intressen samt tillvaratager alla möjligheter till rationellt och ekonomiskt handlande.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må besluta, att försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning omorganiseras efter i huvudsak de riktlinjer, som av departementschefen angivits i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954.

2:o) **Försvarets reservstater.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 26—32) godkänna vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954 föreslagit beträffande reservstatsorganisationen inom försvaret.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundgren* (I: 495) och den andra inom andra kammaren av herr *Fröding* (II: 635), i vilka hemställts, att riksdagen vid behandling av proposition nr 110 i vad det rör organisationen av försvarets reservstater måtte uttala, att för överföring till reservstat icke skola ställas andra villkor än att sökanden uppnått 35 års ålder samt innehaft beställning på aktiv stat inom försvaret under minst 12 år efter fyllda 21 år,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Widén m. fl.* väckt motion (II: 668), vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att en undersökning verkställs i syfte att utröna, huruvida 1942 års beslut om besättning av ett flertal ordinarie beställningar med tillständig fredstjänstgöring inkallade officerare och underofficerare i reserven alltjämt bör upprätthållas.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna I: 495 och II: 668.

Verkställd utredning rörande försvarets reservstater har utmynnat i förslag att reservstatsinstitutionen bör bibehållas. Den nuvarande reservstatsorganisationen bör dock enligt utredningen minskas och ändras i vissa avseenden. Således föreslås vissa begränsningar av antalet reservstatsbeställningar vid armén och flygvapnet, mindre förändringar av kustartilleriets reservstat, skärpta föreskrifter för övergång till beställning på reservstat samt ändringar av gällande bestämmelser för lön och pension till här avsedd personal. Nu gällande bestämmelser rörande tjänstgöringsskyldighet för reservstatspersonalen föreslås skola erhålla fortsatt giltighet. I detta sammanhang prövas förslagen rörande reservstaternas storlek och sammansättning samt villkor för övergång till reservstatsbeställning. Tf. chefen för civildepartementet har i annat sammanhang upptagit frågan om löne- och pensionsförmåner åt personal på reservstat.

I likhet med utredningsmannen finner departementschefen krigsorganisatoriska skäl förebragta för att tills vidare bibehålla reservstatsinstitutionen. Denna bör ha till uppgift att tillförsäkra försvaret personal med goda militära kvalifikationer.

Vad angår storleken och sammansättningen av arméns reservstat anför departementschefen följande. Ur besparingssynpunkt finner departementschefen det angeläget att en ytterligare reduktion av antalet beställningar för kaptener och underofficerare genomföres utöver utredningsmannens förslag. Å andra sidan är departementschefen med hänsyn till krigsorganisationens krav icke beredd att gå så långt i dessa hänseenden som ifrågasatts av vissa remissinstanser. Departementschefen instämmer i utredningsmannens uppfattning att av underofficerare endast fanjunkare bör äga möjlighet att övergå till beställning på arméns reservstat. Under hänvisning till det anförda föreslår departementschefen att på arméns reservstat upplages beställningar för 15 överstelöjtnanter, 80 majorer, 40 kaptener samt 50 fanjunkare (styckjunkare).

Departementschefen tillstyrker utredningsmannens förslag till ändrad sammansättning av reservstaterna vid kustartilleriet och flygvapnet. Kustartilleriets reservstat kommer vid bifall till departementschefens förslag att bestå av beställningar för 1 överstelöjtnant, 3 majorer, 5 kaptener samt 6 flaggunderofficerare. Reservstaten vid flygvapnet kommer att omfatta beställningar för 1 överstelöjtnant och 1 kapten. Chefen för flygvapnet, som delar utredningsmannens uppfattning att den nuvarande beställningen för flygläkare av 1. graden kan utgå, har i sitt remissyttrande hänvisat till tidigare förslag rörande flygvapnets reservstat samt förordar att beslut nu fattas om utbyggnad av ifrågavarande organisation. Med hänsyn till de övriga förslag, berörande flygvapnets personaluppsättning, som chefen

för flygvapnet avgivit, anser departementschefen det icke möjligt att f. n. förstärka flygvapnets reservstat.

Vissa av de villkor för övergång till beställning på reservstat, som utredningsmannen föreslagit, har mött invändningar framför allt från de militära myndigheterna. I likhet med utredningsmannen anser departementschefen det emellertid nödvändigt att stipulera relativt stränga villkor för erhållande av reservstatsbeställning. Härigenom bör garantier skapas för att reservstatsbeställningarna kommer att besättas med personal av god kvalitet. Departementschefen tillstyrker därför att för vinnande av reservstatsbeställning sökanden skall ha uppnått en ålder av 35 år samt innehåft beställning på aktiv stat inom försvaret under minst 12 år efter fyllda 21 år. Därjämte bör fordras att vederbörande under viss tid innehåft beställning på aktiv stat i den grad i vilken överföring till reservstatsbeställning skall ske. Utredningsmannen föreslår att ifrågavarande tidrymd bestämmes till tre år. Med hänsyn till vad i remissyttrandena anförts på denna punkt förordar departementschefen emellertid att tiden begränsas till två år. Med innehav av beställning på aktiv stat bör, som lönenämnden framhållit, i förevarande hänseende jämföras vikariatslöneförordnande å motsvarande beställning. För övergång till kaptensbeställning på reservstat bör slutligen fordras att vederbörande befunnits lämplig att i krig uppehålla regementsofficersbefattning eller likvärdig befattning vid högre staber. Befordran på reservstat bör icke ske.

Utredningsmannens förslag att nuvarande bestämmelser rörande tjänstgöringsskyldighet skall bibehållas har godtagits av praktiskt taget alla remissinstanser. Förslaget föranleder ej heller någon erinran från departementschefens sida.

I propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkterna 22, 63 och 93) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för avlöning av personal på arméns, marinens och flygvapnets reservstater under budgetåret 1954/55 beräkna förslagsanslag av 2 000 000 kronor, 100 000 kronor respektive 31 000 kronor. I förhållande till anvisade medel för innevarande budgetår innebär nämnda förslag att arméns anslag till avlöning av personal på reservstat minskas med 100 000 kronor. På grundval av departementschefens i det föregående avgivna förslag och med hänsyn till belastningen å ifrågavarande anslag räknar departementschefen med att arméns anslag för avlöning av reservstatspersonal kan utöver nämnda 100 000 kronor minskas med ytterligare 50 000 kronor. För marinens och flygvapnets del torde de beräknade anslagsbeloppen anvisas. Fullt genomförd bör den av departementschefen förordade reservstatsorganisationen medföra minskade lönekostnader med sammanlagt omkring 1 400 000 kronor.

De närmare föreskrifter som erfordras för genomförande av den nya reservstatsorganisationen förutsättes i vanlig ordning få utfärdas av Kungl. Maj:t.

Utskottet. I den i ärendet verkställda utredningen ha enligt utskottets mening anförts bärande skäl för att reservstatsinstitutionen bibehållas. Utskottet vill därför tillstyrka, att denna institution alltjämt bör ingå i den militära organisationsformen.

Vad beträffar reservstaternas storlek och sammansättning grunda sig departementschefens förslag på i huvudsak de militära myndigheternas beräkningar, vilka motiverats av krigsorganisatoriska skäl. Utskottet tillstyrker därför, att antalet reservstatsbeställningar minskas från nuvarande 319 till 202 och att dessa stater få den av departementschefen förordade sammansättningen.

Det har framhållits, att en vidareutbildning av någon betydelse under reservstatstiden icke blir möjlig. Till följd härav måste vederbörande redan vid övergången till reservstat besitta den erforderliga utbildningen och dugligheten. Med hänsyn härtill och då det är angeläget, att reservstatsbeställningarna komma att besättas med personal av god kvalitet, delar utskottet departementschefens mening, att villkoren för övergång till reservstat böra göras relativt stränga.

Ur angivna synpunkt är utskottet berett tillstyrka, att som villkor för en övergång bör gälla, att vederbörande uppnått 35 års ålder och att han efter fyllda 21 år under minst 12 år innehaft beställning på aktiv stat inom försvaret.

Utredningsmannen har föreslagit, att för överföring till reservstat skall som ytterligare krav uppställas, att vederbörande under 3 år innehaft beställning på aktiv stat i den grad, i vilken överföringen skall ske. Detta förslag har mött invändningar särskilt från de militära myndigheterna, vilka ansett, att ifrågakarande villkor bör slopas. Samma yrkande har framställts i motionerna I: 495 och II: 635.

Utskottet håller före, att någon tids erfarenhet i tjänstegraden bör krävas, innan vederbörande kan anses lämpad att fullgöra den befattning i krigsorganisationen, för vilken han är avsedd. Med hänsyn emellertid till vad i ärendet förekommit anser utskottet i likhet med departementschefen, att en uppmjukning på denna punkt lämpligen bör åstadkommas. Utskottet vill därför biträda departementschefens förslag, att ifrågakarande minimitid begränsas till 2 år. Utskottet, som alltså icke kan tillstyrka det motionsvis gjorda yrkandet, vill emellertid i anledning av detsamma framhålla, att, därest det skulle visa sig, att till följd av det sålunda uppställda kravet svårigheter komma att uppstå att besätta reservstatsbeställningarna i avsedd omfattning, frågan om villkorets bibehållande bör upptagas till förnyad prövning.

Mot av departementschefen i övrigt föreslagna villkor har utskottet icke något att erinra liksom ej heller mot att nuvarande bestämmelser rörande tjänstgöringsskyldighet bibehållas.

Beträffande frågan om löne- och pensionsförmåner åt personal på reservstat avger utskottet denna dag särskilt utlåtande.

Departementschefen räknar med att den förordade reservstatsorganisationen fullt genomförd skall medföra minskade lönekostnader med sammanlagt omkring 1 400 000 kronor.

För nästa budgetår räknar departementschefen med en minskning av arméns reservstat med 150 000 kronor, under det att marinens och flygvapnets reservstater föreslås skola uppföras med oförändrade belopp. Utskottet har icke något att erinra mot dessa beräkningar och kommer under vederbörliga punkter i det följande att göra hemställan härom.

Med anledning av yrkandet i motionen II: 668 vill utskottet erinra, att avsikten med det genom 1942 års försvarsbeslut införda systemet med att ersätta vissa officerare och underofficerare med till frivillig tjänstgöring inbeordrad personal var att skapa önskvärd elasticitet i försvarets personalorganisation. Detta system tillstyrktes på sin tid av, bland andra, chefen för armén. Såvitt utskottet har sig bekant ha några framställningar från de militära myndigheterna om ett upphävande av 1942 års försvarsbeslut i denna del icke gjorts, varför utskottet har anledning förutsätta, att systemet i fråga icke medfört några olägenheter ur rekryteringssynpunkt. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om dels att 1948 års befälsutredning framlagt förslag om ny befälsordning, dels att inom försvarsstaben pågå vissa utredningar angående avvägningen m. m. mellan de olika försvarsgrenarna på längre sikt. Då den i motionen omhandlade frågan torde komma att beröras i detta större sammanhang, anser utskottet anledning icke föreligga att i avvaktan på resultat av dessa undersökningar nu verkställa särskild utredning i enlighet med yrkandet i motionen. Motionen torde därför icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 495 och II: 635, godkänna vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954 föreslagit beträffande reservstatsorganisationen inom försvaret;

b) att motionen II: 668 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

3:o) **Marinledningens organisation.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 32—37) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid marinen som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954.

Kungl. Maj:t har genom beslut i november 1953 medgivit att vissa försök rörande ändrad organisation av marininstaben får verkställas under

tiden januari—september innevarande år. Chefen för marinen har nu — i anslutning till ifrågavarande försöksverksamhet — framlagt förslag till en mera definitiv omorganisation av marinledningen. Det kunde, framhåller departementschefen, ifrågasättas att låta ett ställningstagande till detta förslag anstå till dess att erfarenheterna av pågående försök slutligt kan överblickas. Av flera skäl anser departementschefen det emellertid angeläget att ifrågavarande förslag prövas redan nu. Departementschefen har sålunda under hand inhämtat, att den på försök tillämpade organisationen klart visat sig fungera bättre än den organisation som staben skall ha enligt gällande instruktion. Det bör i detta sammanhang framhållas, att man vid utformningen av förevarande organisationsförslag, som i princip överensstämmer med den sedan länge tillämpade organisationen av arméstaben, haft att tillgå erfarenheter från verksamheten vid sistnämnda stab. Departementschefen har vidare funnit det lämpligt att samordna omorganisationen av marinförvaltningen, en fråga som anmälts i propositionen 1954: 109, med omorganisationen av marinledningen i övrigt.

Departementschefen övergår härefter till en närmare prövning av det av marinchefen framlagda organisationsförslaget. Den nu på försök tillämpade sektionsindelningen av marinstabens avdelningar bör enligt departementschefen med hänsyn till de vunna, goda erfarenheterna bibehållas. Marinchefen har föreslagit, att chefen för marinstaben tillika skall vara chef för sektion I, att den nu befintliga beställningen för souschef vid marinstaben i Mo 14 utbytes mot beställning för ställföreträdande sektionschef i Ma 37 samt att nuvarande beställning för inspektör för torpedvapnet i Mo 14 utbytes mot beställning för sektionschef i marinstaben i Mo 15. Innehavaren av sistnämnda tjänst skall tillika vara chef för sjöofficerskåren. Enligt nu gällande bestämmelser är marinchefen chef för sjöofficerskåren. Departementschefen kan icke biträda marinchefens förslag i denna del. Departementschefen förordar, att den nuvarande beställningen i Mo 14 för souschef i marinstaben utbytes mot en beställning i samma lönegrad för sektionschef i staben. Innehavaren av sistnämnda tjänst, som regelmässigt bör vara officer ur kustartilleriet, bör placeras som chef för sektion I, varigenom marinstabschefen kan befrias från uppgiften att vara chef för nämnda sektion. Med hänsyn till det anförda räknar departementschefen icke med någon beställning för ställföreträdande sektionschef. Departementschefen förordar vidare, att beställningen för inspektör för torpedvapnet i Mo 14 utbytes mot beställning i Mo 14 för sektionschef i marinstaben. Innehavaren av sistnämnda beställning bör enligt departementschefens mening icke vara chef för sjöofficerskåren. Ifrågavarande uppgift bör fullgöras antingen av marinchefen eller av marinstabschefen. Departementschefen anser det icke nödvändigt att nu fatta slutlig ställning till denna fråga.

Marinchefen har vidare föreslagit att en beställning för förste marin-

direktör i Co 15 inrättas för befattningen såsom inspektör för den skeppstekniska tjänsten. Marinchefen har därvid förutsatt, att innehavaren av nämnda beställning tillika skall vara chef för mariningenjörkåren. Marinöverdirektören, som enligt nu gällande ordning är såväl avdelningschef i marinförvaltningen som inspektör för den skeppstekniska tjänsten och chef för mariningenjörkåren, skall enligt marinchefens förslag helt avses för befattningen såsom avdelningschef i marinförvaltningen. Departementschefen har räknat med att uppgiften att vara chef för mariningenjörkåren tills vidare skall åvila marinöverdirektören. För befattningen som inspektör för den skeppstekniska tjänsten föreslår departementschefen att mariningenjörkårens stat utökas med en beställning för förste marindirektör. Med beaktande av löneställningen för inspektörerna i marinledningen anser departementschefen att beställningen bör placeras i Ca 37. Beställningen bör upptagas under tjänstebenenämningen förste marindirektör (inspektör för den skeppstekniska tjänsten). Någon ytterligare utökning av mariningenjörkårens stat i detta sammanhang är departementschefen icke beredd tillstyrka. Enligt departementschefens mening bör prövas om icke inspektören för den skeppstekniska tjänsten med hänsyn till de göromål som han enligt departementschefens förslag kommer att få bör inplaceras i marinstaben.

Departementschefen föreslår att beställningarna för marinstabschef i Mo 15 och två sektionschefer i Mo 14 fr. o. m. nästa budgetår redovisas under rubriken Marinstaben i marinens personalförteckning för ordinarie tjänstemän. Departementschefen anser sig icke böra tillstyrka att inspektörsbeställningarna omvandlas till beställningar för avdelningschefer och redovisas under nyssnämnda rubrik. Hinder bör icke möta att placera inspektörer såsom avdelningschefer i marinstaben.

I likhet med marinchefen anser departementschefen att en översyn av expeditionstjänsten inom marinledningen bör komma till stånd. Undersökningarna bör verkställas under medverkan av statens organisationsnämnd. Det synes departementschefen emellertid vara möjligt att redan innan resultaten av ifrågavarande undersökningar föreligger i viss utsträckning ändra den personalorganisation som f. n. avses för uppgifter inom expeditionstjänsten. Departementschefen räknar således med att antalet arvodesbefattningar i 1: 22 för pensionerade underofficerare (expeditioner underofficerare) kan minskas med fyra i samband med att inspektörernas expeditioner utgår ur organisationen. Å andra sidan biträder departementschefen förslagen att inrätta två kontoristtjänster i Ce 13 för sekreterare åt marinchefen och marinstabschefen i utbyte mot de tjänster som f. n. finnes inrättade för ifrågavarande sekreterare, d. v. s. en kontoristtjänst i Cg 13 på sakanslag och en kanslibiträdestjänst i Ce 11 på avlöningsanslag.

Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att på förslag i vanlig ord-

ning närmare utforma marinledningens organisation i enlighet med de huvudprinciper som i det föregående anförts samt att utfärda de bestämmelser som erfordras för den nya organisationen.

Utskottet. På grundval av vissa pågående försök rörande ändrad organisation av marinstaben m. m. har chefen för marinen framlagt förslag till en mera definitiv omorganisation av marinledningen. I anslutning här till har departementschefen under förevarande punkt uppdragit vissa huvudlinjer för omorganisationens utformande och underställt riksdagen frågan om härav föranledda ändringar i personalförteckningarna.

Enligt förslaget skola marinstabens avdelningar sammanföras till två sektioner med i propositionen närmare angivna uppgifter. Utskottet kan biträda departementschefens förslag, att den nuvarande beställningen i Mo 14 för souschef i marinstaben utbytes mot en beställning i samma lönegrad för sektionschef i marinstaben och att innehavaren av sistnämnda tjänst placeras som chef för sektion I. Vidare tillstyrkes, att beställningen för inspektör för torpedvapnet i Mo 14 utbytes mot beställning i samma lönegrad för sektionschef i marinstaben.

För befattningen som inspektör för den skeppstekniska tjänsten föreslås, att mariningenjörkårens stat utökas med en beställning för förste marindirektör. Utskottet finner förslaget välgrundat och har icke något att erinra mot att befattningen i fråga placeras i Ca 37.

Utskottet, som i likhet med departementschefen anser, att det bör tagas under övervägande, om icke sistnämnda befattning lämpligen bör inplaceras i marinstaben, tillstyrker, att beställningarna för marinstabschef i Mo 15 och två sektionschefer i Mo 14 redovisas i marinens personalförteckning under rubriken Marinstaben.

Utskottet delar marinchefens av departementschefen biträdda mening, att expeditionstjänsten inom marinledningen bör göras till föremål för översyn under medverkan av statens organisationsnämnd. Departementschefens förslag till ändring i den personalorganisation, som för närvarande avses för uppgifter inom expeditionstjänsten, har icke givit utskottet anledning till annan erinran än i fråga om indragningen av fyra arvodesbefattningar för pensionerad underofficer. Enligt vad utskottet under hand inhämtat är det av organisatoriska skäl mindre lämpligt att, innan resultatet av förberörda översyn föreligger, indraga samtliga dessa befattningar. Utskottet vill i stället föreslå, att indragningen nu begränsas till två befattningar och att det får åligga marinchefen att sedermera till Kungl. Maj:t inkomma med slutligt förslag till de ändringar i fråga om arvodespersonalen i marinstaben, vartill nämnda översyn kan komma att giva anledning.

Mot departementschefens förslag i övrigt under nu förevarande punkt har utskottet icke något att erinra.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag be-
myndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personal-
förteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad
personal i arvodesbefattningar vid marinen, som föranledas
av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över för-
svarsärenden för den 5 mars 1954 och utskottet föreslagit.

4:o) **Rationaliseringsverksamhet inom försvaret.** Departementschefen
har (punkt 4, s. 37—40) lämnat *dels* en översikt över det aktuella läget
beträffande den rationaliseringsverksamhet inom försvaret, som bedrivs
genom statens organisationsnämnds försorg, särskilt i den mån denna
verksamhet påverkar anslagsberäkningarna i det följande eller utform-
ningen av skilda organisationsenheter under nästa budgetår, *dels ock* en
redogörelse för den rationaliseringsverksamhet inom försvaret som består
i övergång till hålkortsmässig redovisning på olika områden. Härutinnan
torde få hänvisas till propositionen.

Departementschefen framhåller, att i den mån det skulle visa sig möj-
ligt att tidigare än nu beräknats ändra organisationen även vid andra en-
heter än som f. n. kan förutses komma att omorganiseras före utgången
av nästa budgetår bör sådana möjligheter tillvaratagas. Departements-
chefen förutsätter därför att — liksom varit fallet för innevarande och
tidigare budgetår — Kungl. Maj:t skall äga att jämväl under budgetåret
1954/55 vidtaga de jämkningar i vederbörande personalorganisationer som
blir erforderliga i anledning av beslut om organisationsändring, dock givet-
vis alltså icke såvitt avser personalstaterna för ordinarie personal, samt
att bereda särskild ersättning åt personal som med bibehållen löneställning
bestrider göromål som i en ny organisation ankommer på innehavare av
högre tjänst.

Utskottet anser i likhet med departementschefen, att, liksom fallet varit
för innevarande och tidigare budgetår, Kungl. Maj:t bör äga möjlighet att
jämväl under budgetåret 1954/55 vidtaga av departementschefen avsedda
jämkningar i vederbörliga personalorganisationer samt att bereda särskild
ersättning åt personal i de fall, departementschefen angivit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna
vad utskottet anfört.

5:o) **Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i
propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 8) föreslagit riksdagen
att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Fortifikationsförvalt-
ningen: Avlöningar för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av
2 057 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt
5, s. 40—44) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen

förordade ändringar i personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55, dels ock till Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 112 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 057 000 kronor.

Vad angår personal med avlöning från avlöningsanslag tillstyrker departementschefen att en tjänst för kanslibitråde i Ca 11 avsedd för registrator på administrativa byrån utbytes mot en tjänst för kontorist i Ca 13. Departementschefen föreslår vidare, att ytterligare två amanuens tjänster enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång inrättas. Vid bifall härtill räknar departementschefen med att två av ämbetsverket inrättade amanuens tjänster med avlöning från byggnadsanslag utgår ur organisationen.

Beträffande personal med avlöning från annat anslag än avlöningsanslag räknar departementschefen med att en tjänst för tekniker i Ce 13 inrättas i utbyte mot en tjänst för tekniskt biträde i Cg 11 och att två kanslibiträdets tjänster i Ce 11 inrättas i utbyte mot två tjänster för kanslibiträden i Cg 11.

Departementschefen tillstyrker att tjänsten för byråchef, chef för kasernbyrån, i Cp 14 uppflyttas till Cp 15 samt att en arvodesbefattning för pensionerad officer, domänofficer, i löneklass 1:36 inrättas i utbyte mot en motsvarande befattning i löneklass 1:40. Sistnämnda befattning förutsättes emellertid övergångsvis få bibehållas intill nuvarande innehavarens avgång.

På fortifikationsförvaltningens personalförteckning avseende extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25 med avlöning från byggnadsanslag finnes upptagna tre tjänster för överkontrollanter i Ce 31. Departementschefen förordar, att tjänstebestämmelsen för ifrågakvarande tjänster ändras till byrådirektör.

Anslagshöjningen i övrigt är föranledd av automatiska utgiftsstegringar.

Utskottet tillstyrker de föreslagna ändringarna i fortifikationsförvaltningens personalförteckning och har icke något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

- a) på personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen under rubriken Tjänstemän å ordinarie stat uppföra tjänster för byråchef, chef för kasernbyrån, i lönegrad Cp 15 och en kontorist i lönegrad Ca 13 i utbyte mot tjänster för byråchef,

chef för kasernbyrån, i lönegrad Cp 14 och ett kanslibitråde i lönegrad Ca 11;

under rubriken Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25 med avlöning från byggnadsanslag utbyta tre tjänster för överkontrollant i lönegrad Ce 31 mot tre tjänster för byrådirektör i lönegrad Ce 31;

b) fastställa följande avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	430 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbestämmelser, <i>förslagsvis</i>	127 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 840
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	917 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	758 160
	Summa kronor 2 242 000

Särskilda uppördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	130 000
	Nettoutgift kronor 2 112 000

c) till *Fortifikationsförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 112 000 kronor.

6:o) **Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 8) föreslagit riksdagen att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 295 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 6, s. 44 och 45) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 295 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 295 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 295 000 kronor.

7:o) **Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 20) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 180 000 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 7, s. 45—95) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid armén, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 5 juni 1953 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar för budgetåret 1953/54, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid armén vidtaga av departementschefen förordade provisoriska åtgärder, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1954/55, dels ock till Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 180 500 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundqvist* (I: 494) och den andra inom andra kammaren av herr *Hagård* (II: 636), i vilka hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag att under Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. på arméingenjörkårens stat uppföra beställningar för två arméingenjörer (radaringenjörer) i lönegrad Ce 25 och en arméingenjör (vapeningenjör) i lönegrad Ce 23, samt i stället uppdraga åt Kungl. Maj:t att låta frågan om berörda överföring göras till föremål för utredning och nästkommande år inför riksdagen framlägga nytt förslag i ärendet.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 494.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 181 500 000 kronor.

Utskottet lämnar i det följande en kortfattad redogörelse i huvudsak endast för de av departementschefen förordade ändringarna i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar. Vid framställningen följer utskottet den punktindelning, som använts i propositionen. För närmare kännedom om de av departementschefen framställda förslagen torde få hänvisas till propositionen.

3. Utbildningen av fallskärmsjägare anses fr. o. m. nästa budgetår böra inordnas i arméns ordinarie utbildningsverksamhet. Med hänsyn härtill föreslås att kostnaderna för hopptillägg fr. o. m. nästa budgetår överföras

från arméns övningsanslag till förevarande anslag i vad gäller instruktörer och övrigt befäl samt till arméns värnpliktsavlöningsanslag i vad gäller värnpliktiga. Departementschefen räknar för nästa budgetår under nu förevarande anslag med ett medelsbehov av 48 500 kronor för ändamålet.

4. I anledning av minskning av arméns stamridhästbestånd räknar departementschefen med att en överfurirsbeställning (i hovslagartjänst) vid I 18 indrages under nästa budgetår.

5. Departementschefen tillstyrker inrättande av 85 överfurirsbeställningar, varav 35 för instruktör och 50 för vaktchef. Vidare tillstyrker departementschefen att 16 överfurirsbeställningar tillkommer vid rationaliserade försvarsområdesstaber, varvid beställningarna förutsättes skola tillsättas först i samband med att innehavarna av fem arvodesbefattningar i 1:22 för ammunitionsförvaltare och fem tjänster för bilförare i Ce 10 vid ifrågavarande staber avgår. Departementschefen räknar med en minskning av antalet beställningar för överfurir i hovslagartjänst med två utöver den i det föregående (punkt 4) omnämnda överfurirsbeställningen i hovslagartjänst vid I 18. Departementschefen räknar vidare med att 37 extra ordinarie furirsbeställningar, varav 35 i trupptjänst och två i hovslagartjänst, indrages. I enlighet med arméchefens förslag upptager departementschefen antalet beställningar för instruktörsaspirant till 700.

Med utgångspunkt från vad sålunda anförts — och med beaktande av att departementschefen i det följande (punkt 21) ämnar tillstyrka att 12 nya överfurirsbeställningar inrättas, varav tio vid försvarsområdesstaber, en vid Svea ingenjörkår och en vid I 19, samt att fyra furirsbeställningar vid A 8 utbytes mot överfurirsbeställningar vid S 1 B (S 3) — föreslår departementschefen att kadern av underbefäl och instruktörsaspiranter, med undantag av musikpersonal och furirer i beställningsmannatjänst vid tygstaten, fastställes på sätt som framgår av följande sammanställning.

	Budgetår	
	1953/54	1954/55
Överfurirer	1 669	1 783
Furirer	2 451	2 410
Instruktörsaspiranter	1 110	700
Summa	5 230	4 893

7. Departementschefen tillstyrker överförande till signaltrupperna av beställningar för tre ryttmästare, fyra löjtnanter, en fanjunkare och en sergeant från kavalleriet samt två fanjunkare och två sergeanter från pansartrupperna.

9. Departementschefen föreslår att för nästa budgetår en tygverkmästarbeställning i Ca 21, fem tyghantverkarbeställningar i Ca 17 och tolv arméteknikerbeställningar i Ca 14 inrättas.

10. På intendenturförvaltningsskolans stat anses en särskild beställning för chef för skolan böra uppföras. I anslutning härtill och under hänvisning till vad i det följande anföres rörande löneställningen för vissa skolchefer föreslår departementschefen att på skolans stat uppföres en beställning i Ma 30, avsedd för chef för skolan, i utbyte mot en majorsbeställning vid intendenturkåren.

11. Vad angår den under förevarande punkt redovisade personalen med avlöning från sakanslag tillstyrker departementschefen arméchefens förslag om att befattningar för en radaringenjör och en vapeningenjör vid Lv 6 överföres till arméingenjörkåren. I anslutning därtill föreslår departementschefen att på arméingenjörkårens stat uppföres beställningar för en arméingenjör (radaringenjör) i Ce 25 och en arméingenjör (vapeningenjör) i Ce 23. I likhet med civilförvaltningen anser departementschefen att befattningar för i sammanställningen under förevarande punkt redovisad verkstadspersonal med avlöning från sakanslag bör överföras till arméns avlöningsanslag. Departementschefen förordar därvid att under förevarande anslag uppföres befattningar för en verkstadschef i högst Ce 29 (Ing 1), en verkstadschef i högst Cg 29 (Ing 2), en förste driftingenjör i Ce 29 (signalverkstäderna i Stockholm), en driftingenjör i Ce 27 (P 4), en driftingenjör i Cg 27 (Stockholms tygstation) och en driftingenjör i Ce 25 (P 2).

15. Den för I 21 avsedda befattningen för verkstadsunderofficer i 1:22 föreslås utgå ur personalförteckningen.

16. Beträffande ersättning till reservjuksköterska förordar departementschefen att årsarvodet höjes till 1 008 kronor samt att dagarvodet utgår med tio kronor vid tjänstgöring inom och 17 kronor vid tjänstgöring utom egen bostadsort. Departementschefen räknar för nästa budgetår med 30 reservjuksköterskor.

17. I anslutning till vad som anförts i ämnet i propositionen 1954:109 angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. bör på personalförteckning för signalregementet uppföras tjänster för en köksföreståndare i Ce 17 och en biträdande köksföreståndare i Ce 14 i utbyte mot motsvarande ordinarie tjänster.

18. Departementschefen tillstyrker att tjänster inrättas för en maskinmästare i Cg 17 vid arméns underofficersskola, en reparatör i Cg 12 vid A 8, en maskinist i Ca 15 vid Lv 6 och en maskinmästare i Ca 17 vid I 7 i utbyte mot tre maskinisttjänster i Ca 16 och en tjänst för eldare av 1. klassen i Ca 11. Departementschefen har därvid icke beaktat de förslag om lönegradsplacering av maskinmästare som på föredragning av chefen för civildepartementet framlagts i propositionen 1954:125 angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m.

19. Departementschefen tillstyrker att vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden inrättas tjänster för en kontorist i Ca 13 och ett kanslibitråde i Ca 11 i utbyte mot två kontorsbiträdestjänster i Ca 8 samt att enligt principerna

för reglerad befordringsgång 75 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 tillkommer i utbyte mot samma antal biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, nämligen

vid arméöverläkarens expedition en tjänst;

vid militärbefälsstaberna tre tjänster, av vilka två vid I. och en vid V. militärbefälsstaben;

vid försvarsområdesstaberna 25 tjänster, av vilka fem vid Malmö, en vid Kalmar—Växjö, en vid Gävle, två vid Härnösand—Sundsvalls, fyra vid Göteborg—Halmstads, tre vid Uddevalla, en vid Linköpings, en vid Stockholms, tre vid Uppsala—Västerås, tre vid Karlstads och en vid Falu försvarsområdesstab;

vid infanteriet 18 tjänster, av vilka tre vid ettvart av I 1, I 8, I 11 och I 13, två vid I 5 samt en vid ettvart av I 12, I 14, I 18 och I 20;

vid pansartrupperna fyra tjänster, av vilka två vid P 1 samt en vid vardera av P 2 och P 3;

vid artilleriet 11 tjänster, av vilka sju vid A 2, två vid A 1 samt en vid vardera av A 3 och A 7;

vid luftvärnet sju tjänster, av vilka två vid ettvart av Lv 2, Lv 6 och Lv 7 samt en vid Lv 4;

vid ingenjörtrupperna tre tjänster vid Ing 1; ävensom

vid trängtrupperna tre tjänster, av vilka två vid T 1 och en vid T 2.

21. Chefen för armén har i samråd med statens organisationsnämnd och efter hörande av försvarets civilförvaltning avgivit förslag till ändrad organisation av kommandantsstaben i Stockholm tillika stab för Stockholms försvarsområde, Kiruna—Jokkmokks försvarsområdesstab, arméns jägarskola, Stockholms luftvärnsregemente, luftvärnsskjutskolan, Svea och Göta ingenjörkårer, signalregementet, signalregementets kompani i Boden samt tygförvaltningsskolan.

Departementchefen tillstyrker att staben för fo 44 erhåller den ändrade benämningen »Staben för Stockholms försvarsområde tillika kommandantsstab i Stockholm» samt att försvarsområdesstaben organiseras i huvudsak enligt arméchefens förslag. Beställningar för sex överfurirer i Ma 14 vid tyg- och utbildningsavdelningarna föreslås skola tillkomma. Vidare föreslås tre arvodesbefattningar i 1:30 för utbildningsofficer, chef för garnisonsavdelning och biträdande mobiliseringsofficer samt tre arvodesbefattningar i 1:22 för två expeditionsunderofficerare och en hemvärnsunderofficer skola nyinrättas. Två arvodesbefattningar i 1:30 och en arvodesbefattning i 1:22 för adjutant och förvaltningsofficer respektive ammunitionsförvaltare föreslås utgå. Två förrådsförmän i Ca 13 och en tygunderofficer i 1:22 föreslås skola överföras från Lv 3 till fo 44.

För att möjliggöra att organisationen av fo 66/65 och JS ändras i huvudsak enligt föreliggande förslag tillstyrker departementchefen att en kaptenbeställning i Ma 27 utbytes mot en kaptensbeställning i Md 27, att

en beställning för sergeant i Ma 16 inrättas för arbetsuppgifter i samband med mobiliseringsarbetet samt att fyra beställningar för överfurir i Ma 14 tillkommer. Departementschefen har vidare intet att erinra mot att fem beställningar för överfurir i Ma 14 överföres från jägarskolans stat till staten för fo 66/65. Med hänsyn till den självständiga ställning jägarskolan föreslås skola erhålla har departementschefen intet att erinra mot att den på skolans stat uppförda beställningen för major i Ma 30 utbytes mot beställning för skolchef i Ma 30.

Departementschefen tillstyrker att Lv 3 och LvSS organiseras i huvudsak enligt avgivet förslag.

Vad angår Lv 3 föreslås att beställningar för två förvaltare i Ma 21 och en förvaltare i Ma 23 nu får ianspråktagas varvid, bland annat, två styckjunkarbeställningar i Ma 19 kan utgå. För de med radarutrustningen sammanhängande arbetsuppgifterna räknar departementschefen med en tjänst för arméingenjör i Ce 25. Den för ifrågavarande ändamål inrättade tjänsten för ingenjör i Cg 24 med avlöning från sakanslag bör indragas. Departementschefen tillstyrker de föreslagna ändringarna av arvodespersonalen innebärande att organisationen minskas med tre pensionerade underofficerare i 1:22 och ökas med en pensionerad underofficer i 1:23. Vidare tillstyrker departementschefen överföringar från Lv 3 till fo 44 av tjänster för två förrådsförmän i Ca 13 och en pensionerad underofficer i 1:22.

Beträffande LvSS räknar departementschefen med att en förrådsunderofficer i I: 22 skall utgå samt att tjänster för en köksföreståndare i Ca 17 och en biträdande köksföreståndare i Ca 14 överföres från LvSS till Lv 3.

Beträffande Svea och Göta ingenjörkårer räknas med följande personaländringar. För befattningarna såsom expeditjonsföreståndare och personalregistrator erfordras fyra förvaltarbeställningar i Ma 21. Samtidigt bör fyra beställningar för fanjunkare i Ma 19 utgå ur organisationen. För tjänst vid tygförråden erfordras enligt arméchefens förslag sammanlagt fyra förvaltarbeställningar i Ma 23. Två av dessa beställningar kan enligt arméchefens förslag erhållas genom utbyte av beställningar för två ingenjörförrådsförvaltare i Ca 23. Vid bifall härtill har sammanlagt tre av befintliga fem beställningar för ingenjörförrådsförvaltare i Ca 23 utbytts mot beställningar för tygförvaltare i Ma 23 på fälttygkårens stat. Resterande två beställningar för ingenjörförrådsförvaltare avses f. n. för mobiliseringscentraler. För ifrågavarande mobiliseringscentraler finnes dessutom inrättade befattningar för pensionerade underofficerare i 1:22. Det förutsättes få ankomma på statens organisationsnämnd att i vanlig ordning undersöka behovet av personal vid ifrågavarande mobiliseringscentraler. Departementschefen räknar t. v. med att arvodesbefattningarna i 1:22 för förrådsunderofficerare vid Ing 1 och Ing 3 mobiliseringscentraler icke återbesättes vid nuvarande innehavares avgång. Under nu angivna förutsättningar till-

styrker departementschefen att två förvaltarbeställningar i Ma 23 vid fälttygkåren tillkommer från och med nästa budgetår samt att två beställningar för ingenjörförrådsförvaltare i Ca 23 utbytes mot två beställningar för förvaltare i Ma 23 vid fälttygkåren. Departementschefen räknar med en utökning av antalet beställningar för överfurir i Ma 14 vid Ing 1 med en beställning avsedd för fältarbetsskolan. Departementschefen tillstyrker vidare arméchefens förslag till ändringar av arvodesbefattningarna vid Ing 1 och Ing 2 vilket sammanfattningsvis innebär att en befattning för pensionerad officer i 1:30 skulle tillkomma samt att fem befattningar för pensionerade underofficerare i 1:22 utgår. Därest det vid en fortsatt prövning av frågan skulle visa sig ändamålsenligt att särskilt redovisa de för fältarbetsskolan vid Ing 1 inrättade tjänsterna, förutsättes det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga härför erforderliga ändringar i personalförteckningarna.

Vid S 1 föreslås en beställning för kapten i Ma 27 skola utbytas mot en beställning för major i Ma 30. Departementschefen anser det vidare erforderligt att beställningar för två förvaltare i Ma 21 samt en förvaltare i Ma 23 inrättas. Departementschefen räknar med att beställningar för två fanjunkare i Ma 19 och en signalförrådsförvaltare i Ca 23 samt två arvodesbefattningar för pensionerad underofficer i 1:22 utgår.

Departementschefen tillstyrker beträffande S 1 B inrättande av beställning för en överfurir i Ma 14 vid I 19 samt utbyte av tjänster för fyra furirer i Me 10/11 vid A 8 mot fyra överfurirer i Ma 14 vid S 3. Departementschefen har heller intet att erinra mot att en befattning för pensionerad underofficer i 1:22 utgår samt att en motsvarande befattning och ett kontorsbiträde i Ca 8 överföres till I 19. En tjänst för kontorsbiträde i Ca 8 kan indragas. Tjänsten förutsättes om så erfordras få utbytas mot en befattning för skriv- och kontorsgöromål enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma S 1 B framtida organisation och benämning.

Förslaget till ändrad organisation av TygS godtages i princip av departementschefen. I samband med att TygS i kassahänseende anslutes till krigsskolan föreslås i propositionen en beställning för förste tygförvaltare i Ca 23 skola utgå. Erforderliga övergångsbestämmelser förutsättes få meddelas av Kungl. Maj:t. Den på personalförteckningen för A 1 upptagna tjänsten för biträdande köksföreståndare i Ca 14, vars innehavare f. n. disponeras av TygS, föreslås utgå och ersättas av en beställning för köksföreståndare i Ca 17 uppförd på personalförteckningen för TygS. För befattningen såsom föreståndare för förvaltningsexpeditionen bör tillkomma en pensionerad underofficer i 1:22.

Civilförvaltningen (skr. ^{22/1} 1954) har anmält att vid personalstatskontroll vid II. militärbefälsstaben konstaterats att alltsedan den 1 juli 1951 disponerats fem arvodesbefattningar för expeditionsunderofficer eller en

befattning mer än det enligt personalförteckningarna för budgetåren 1951/54 för staben avsedda antalet. Av befattningarna är tre tillsatta med pensionsavgången eller reserven eljest tillhörande militär personal och två med kvinnliga civila befattningshavare, avlönade såsom extra tjänstemän i Cg 12. Av de båda sistnämnda befattningshavarna är den ena förordnad för tiden den 1 juli 1951—högst t. o. m. den 30 juni 1954 och den andra för tiden den 1 oktober 1952—högst t. o. m. den 31 mars 1955. Civilförvaltningen, som i ärendet samrått med chefen för armén, anser åtgärd böra vidtagas för att snarast möjligt nedbringa antalet expeditionsunderofficerare vid II. militärbefälsstabens till det för staben enligt vederbörlig personalförteckning avsedda. Närmast till hands synes därvid vara att en av de civila tjänstemännen med iakttagande av sedvanlig uppsägningstid entledigas från sitt förordnande. Civilförvaltningen har därför anmodat militärbefälhavaren för II. militärområdet att snarast vidtaga erforderliga åtgärder för ett tillrättaläggande av här påtalat missförhållande. Då den begångna felaktigheten torde ha sin grund i att befattningarna i personalförteckningen redovisats gemensamt för I.—VI. militärbefälen och att alltså direkt ur personalförteckningen icke kan utläsas det antal befattningar, som må finnas inrättade vid de olika militärbefälsstaberna, har civilförvaltningen hemställt att riksdagens medgivande utverkas att låta vid den vidtagna anställningsåtgärden bero. — I anslutning till civilförvaltningens förslag bör enligt departementschefen riksdagens medgivande utverkas att låta vid den vidtagna anställningsåtgärden bero.

Vid behandlingen i propositionen 1953: 110 av förslag rörande löneställningarna för vissa skolchefer framhöll departementschefen att löneställningarna för de skolchefer, vilka icke omfattats av verkställd översyn rörande lönegradsplaceringen av vissa chefstjänster, borde överses. En dylik översyn har nu verkställts inom försvars- och civildepartementen. På grundval härav föreslår departementschefen att beställningen för chef för artilleri- och ingenjööfficersskolan, nu i Ma 33 eller Ma 30, uppföres i Ma 33 samt att beställningen för chef för ridskolan, nu i Ma 33, uppföres i Ma 30. Sistnämnda beställning i Ma 33 synes böra indragas vid vakans.

I anslutning till vad som anförts vid anmälan av propositionen 1954: 109 angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. synes av riksdagen böra inhämtas bemyndigande för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1954/55 i avseende å staterna för de under förevarande anslag redovisade militära och civilmilitära kårerna vidtaga de provisoriska åtgärder (exempelvis meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m.) som betingas av den i propositionen föreslagna omorganisationen.

Det sammanlagda medelsbehovet under arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. skulle enligt departementschefens beräkningar uppgå till sammanlagt 180 500 000 kronor eller 1 000 000 kronor mindre än det belopp, som anvisats för innevarande budgetår.

Utskottet har i sitt denna dag avgivna utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 109 angående försvarets förvaltningsorganisation tillstyrkt, att vissa för närvarande under förevarande anslag upptagna tjänster överförs till annat anslag.

I enlighet med departementschefens förslag torde Kungl. Maj:t böra bemyndigas att under budgetåret 1954/55 i avseende å staterna för de under förevarande anslag redovisade militära och civilmilitära kårerna vidtaga de provisoriska åtgärder, som betingas av den i förberörda proposition nr 109 föreslagna omorganisationen.

Enligt vad i ärendet upplysts har vid II. militärbefälsstaben disponerats en arvodesbefattning för expeditionsunderofficer utöver medgivet antal dylika befattningar. Utskottet tillstyrker, att riksdagen låter vid den vidtagna anställningsåtgärden bero.

Utskottet har ansett sig kunna godtaga de ändringar i arméns personalorganisation, som departementschefen under nu ifrågavarande punkt förordat, dock med den avvikelse härifrån, som utskottet i det följande föreslår.

Departementschefen har föreslagit överföring av befattningar för två sakanslagsavlönade radaringenjörer i Cg 24 och Cg 22 vid Lv 3 och Lv 6 samt en sakanslagsavlönad vapeningenjör i Cg 22 vid Lv 6 till arméingenjörkåren med inplacering, radaringenjörbefattningarna i Ce 25 och vapeningenjörbefattningen i Ce 23. Med anledning av vad som anförts i motionerna I: 494 och II: 636 vill utskottet ifrågasätta lämpligheten av förslaget i denna del. Enligt vad utskottet under hand från försvarsdepartementet inhämtat har chefen för armén, som beretts tillfälle att yttra sig över en av arméöverdirektören till departementet insänd promemoria i detta ärende, föreslagit, att ifrågavarande tre beställningar vakanthållas, intill dess löneställningarna för desamma blivit omprövade, och att i avvaktan därpå innehavarna av beställningarna avlönas från sakanslag. Utskottet finner sig böra biträda den uppfattning, varåt arméchefen sålunda givit uttryck. Syftet i de förberörda båda motionerna torde härigenom bli tillgodosett.

Åberopade det anförda får utskottet hemställa,
att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid armén, som föranledas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954 föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 5 juni 1953

fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar för budgetåret 1953/54;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid armén vidtaga provisoriska åtgärder i enlighet med vad departementschefen i förberörda statsrådsprotokoll förordat;

d) godkänna följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	74 400 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	6 600 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 140 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	40 275 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	64 160 000
	<hr/>
	Summa kronor 186 575 000

Särskilda uppbördsmedel:

1. Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	3 760 000
2. Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	2 315 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 180 500 000

e) till *Armén*: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 180 500 000 kronor;

f) i anledning av motionerna I: 494 och II: 636 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört.

8:o) **Armén: Avlöningar till personal å reservstat.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 22) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 8, s. 95) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 950 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 100 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under punkt 2 i det föregående hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 950 000 kronor.

9:0) **Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 61) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 71 500 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 9, s. 95—123) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för ordinarie tjänstemän vid marinen, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 5 juni 1953 fastställts att lända till efter rättelse för tillämpningen av marinens personalförteckningar för budgetåret 1953/54, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid marinen vidtaga av departementschefen förordade provisoriska åtgärder, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1954/55, dels ock till *Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 70 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 70 000 000 kronor.

Utskottet lämnar i det följande en kortfattad redogörelse i huvudsak endast för de av departementschefen förordade ändringarna i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän. Vid framställningen följer utskottet den punktindelning, som använts i propositionen. För närmare kännedom om de av departementschefen framställda förslagen torde få hänvisas till propositionen.

1. Departementschefen förordar att den hydrografiska verksamheten vid marinen ges en fastare organisation. I sådant syfte föreslår departementschefen, bl. a., att på marinens stat uppföres en tjänst för stabshydrograf i Ca 27 i utbyte mot den på övergångsstat vid flygvapnet uppförda tjänsten för föreståndare för militärmeteorologisk informationsjänst i Ca 27.

9. Beträffande flottan räknar departementschefen med att tre beställningar för övertaliga underofficerare, flaggunderofficerare eller underofficerare av 2. graden i Ma 19 eller Ma 16, utgår ur personalförteckningen fr. o. m. nästa budgetår. Departementschefen tillstyrker att en för maskin-

tjänstchef på isbrytarfartyget Thule avsedd förvaltarbeställning i Ma 21 inrättas i utbyte mot en flaggunderofficersbeställning i Ma 19.

Vad angår kustartilleriet förordar departementschefen att beställningar inrättas för två flaggunderofficerare i Ma 19 och tre underofficerare av 2. graden i Ma 16. I enlighet med marinchefens förslag tillstyrker departementschefen att 17 överfurirsbeställningar inrättas i utbyte mot 17 ordinarie furirsbeställningar. Departementschefen räknar vidare med att beställningar för 55 instruktörsaspiranter tillkommer samt att beställningar för 27 korpraler och 191 vicekorpraler och meniga indrages.

Vid anmälan av propositionerna 1951:110 och 1952:120 förordades att flottans och kustartilleriets förvaltarbeställningar skulle fördelas på vissa i propositionerna angivna befattningar. Med hänsyn till inträffade förändringar i fråga om fartygsbestånd, organisationens utformning m. m. uppkommer tid efter annan behov av att ändra ifrågavarande fördelning. Hinder bör enligt departementschefen icke föreligga för Kungl. Maj:t att vidtaga sådana ändringar.

10. Departementschefen tillstyrker inrättande av en beställning för mariningenjör av 1. graden i Ca 29, avsedd för fartygsingenjör på jagare typ Halland.

11. I enlighet med marinchefens förslag torde den som distriktsläkare vid Ostkustens marindistrikt tjänstgörande marinläkaren av 1. graden i Ca 27 böra avses för arbetsuppgifter inom den militära sjukvården vid marindistriktet och tagas i anspråk för sjukvården vid Stockholms örlogsstation intill dess stationen utflyttas till Berga. Härigenom bortfaller behovet av arvoden för två marinläkare av 2. graden och tre marinläkarstipendiater.

Den för sjukhusläkare vid samarbetsjukhuset i Karlskrona avsedda marinläkarbeställningen av 1. graden i Ca 29 föreslås skola indragas.

12. I enlighet med principerna för reglerad befordringsgång för biträdespersonal föreslås sammanlagt 24 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 tillkomma vid marinen i utbyte mot samma antal biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, nämligen

vid marinstaberna tre tjänster;

vid Ostkustens marindistrikt nio tjänster, av vilka tre för marindistriktsstaberna och sex för Stockholms kustartilleriförsvaret;

vid Sydkustens marindistrikt nio tjänster, av vilka tre för marindistriktsstaberna och gemensamma förvaltningsorgan, en för Blekinge kustartilleriförsvaret och fem för Karlskrona kustartilleriregemente; samt

vid Västkustens marindistrikt tre tjänster, av vilka en för marindistriktsstaberna, en för Göteborgs kustartilleriförsvaret och en för Älvsborgs kustartilleriregemente.

14. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i ämnet i propositionen 1954:125 angående lönegradsplaceringen för vissa

tjänster m. m. föreslår departementschefen uppflyttning av en inspektionskonstapelstjänst i Ca 16 vid Göteborgs örlogsvarv till tjänst för överkonstapel i Ca 19 och en konstapelstjänst i Ca 14 vid samma varv till tjänst för inspektionskonstapel i Ca 16.

15. Departementschefen förordar att en maskinisttjänst i Ca 16 vid Blekinge kustartilleriförsvaret utgår ur personalföreckningen.

På grundval av den i det föregående under arméns avlöningsanslag omnämnda översynen av löneställningarna för vissa skolchefer föreslår departementschefen att en på kustartilleriets stat uppförd, för chef för kustartilleriets skjutskola avsedd överstelöjtnantsbeställning i Ma 33 utbytes mot beställning för överste i Ma 37.

Jämlikt 6 § statens allmänna avlöningsreglemente gäller bl. a. att förening icke må ske av ordinarie tjänst med lika hög extra ordinarie statlig tjänst, med mindre Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut för visst fall därtill lämnat medgivande. Det torde, framhåller departementschefen, i detta sammanhang för riksdagens kännedom få anmälas att Kungl. Maj:t genom beslut den 5 juni 1953 medgivit underofficeren av 2. graden vid flottan B. I. W. Hjort att räknat fr. o. m. den 1 juli 1952 med beställningen i Ma 16 få förena tjänst såsom kartassistent i Ce 16 vid rikets allmänna kartverk. Därvid har föreskrivits att Hjort under tiden för tjänsteföreningen skall frånträda utövningen av den militära beställningen.

Vid anmälan av propositionen 1954:109 angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. har förutsetts att vissa f. n. under marinens avlöningsanslag upptagna tjänster skall överföras till annat anslag. I anledning härav räknar departementschefen för nästa budgetår med ett minskat medelsbehov av 100 000 kronor under förevarande anslag.

I anslutning till vad departementschefen anført i nämnda proposition angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. torde av riksdagen böra inhämtas bemyndigande för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1954/55 i avseende å staterna för de under förevarande anslag redovisade militära och civilmilitära kårerna vidtaga de provisoriska åtgärder (exempelvis meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m.) som betingas av den i propositionen föreslagna omorganisationen.

Det sammanlagda medelsbehovet under marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. skulle enligt departementschefens beräkningar uppgå till 70 500 000 kronor eller 500 000 kronor mera än det belopp, som anvisats för innevarande budgetår.

Utskottet. Under punkt 3 i det föregående har utskottet yttrat sig över vissa av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid marinen.

I sitt denna dag avgivna utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 109 angående försvarets förvaltningsorganisation har utskottet tillstyrkt, att vissa för närvarande under förevarande anslag upptagna tjänster överföras till annat anslag.

I enlighet med departementschefens förslag torde Kungl. Maj:t böra be- myndigas att under budgetåret 1954/55 i avseende å staterna för de under förevarande anslag redovisade militära och civilmilitära kårerna vidtaga de provisoriska åtgärder, som betingas av den i förberörda proposition nr 109 föreslagna omorganisationen.

Utskottet vill erinra om att utskottet i sitt av riksdagen godkända ut- låtande nr 104 i anledning av riksdagens år 1953 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverket m. m. yttrat sig rörande av revisorerna gjorda iakttagelser med avseende å organisationen av Malmö marina bevakningsområde.

Mot de av departementschefen under förevarande punkt förordade änd- ringarna i marinens personalorganisation har utskottet icke funnit något vara att erinra liksom ej heller mot de verkställda anslagsberäkningarna.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ordinarie tjänstemän vid marinen, som föranledas av vad departementschefen i statsrådsproto- kollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954 föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personal- förteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämp- liga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda be- stämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 5 juni 1953 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av marinens personalförteckningar för budgetåret 1953/54;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid marinen vidtaga provi- soriska åtgärder i enlighet med vad departementschefen i för- berörda statsrådsprotokoll förordat;

d) godkänna följande avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags- vis</i>	32 000 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbe- fattningar, <i>förslagsvis</i>	985 000

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	585 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	13 400 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 303 000
	Summa kronor 71 273 000

Särskilda uppbörsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	720 000
Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	53 000
	Nettoutgift kronor 70 500 000

e) till *Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 70 500 000 kronor.

10:o) **Marinen: Avlöningar till personal å reservstat.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 63) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 100 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 10, s. 123) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 100 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under punkt 2 i det föregående hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

11:o) **Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 92) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 77 000 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 11, s. 124—141) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid flygvapnet, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga

delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 5 juni 1953 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av flygvapnets personalförteckningar för budgetåret 1953/54, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å ordinarie personal vid flygvapnet vidtaga av departementschefen förordade provisoriska åtgärder, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1954/55, dels ock till Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 77 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 77 000 000 kronor.

Utskottet lämnar i det följande en kortfattad redogörelse i huvudsak endast för de av departementschefen förordade ändringarna i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar. Vid framställningen följer utskottet den punktindelning, som använts i propositionen. För närmare kännedom om de av departementschefen framställda förslagen torde få hänvisas till propositionen.

1. Departementschefen tillstyrker att en tjänst för förste vaktmästare i Ce 11 vid flygstaben ordinariesättes.

3. Vid anmälan av flygvapnets anslag till avlöningar till personal i flygvapnets reserv till 1954 års statsverksproposition framhöll departementschefen att flygvapenchefen för luftbevakningens och jaktstridsledningens behov begärt en betydande utökning av personalen såväl på aktiv stat som i reserven. Denna fråga förutsattes skola upptagas till behandling i samband med att departementschefen tog slutlig ställning till flygvapnets allmänna avlöningsanslag.

Beträffande personalförändringar vid förband och skolor förordar departementschefen att beställningar för tre majorer i Ma 30 och sju kaptenar i Ma 27 samt arvodesbefattningar i 1:30 för fem pensionerade officerare inrättas. Departementschefen förordar vidare att 25 furirsbeställningar i Me 11/10 utbytes mot överfurirsbeställningar i Ma 14.

Vad beträffar flygvapnets reserv tillstyrker departementschefen en utökning med 175 officerare och 41 flygtekniker.

5. Departementschefen tillstyrker inrättande av en kaptenbeställning, avsedd för fotoofficer vid F 11 och chef för flottiljens fotoavdelning.

7. Vid anmälan av flygvapnets anslag till anskaffning av flygmateriel m. m. till 1954 års statsverksproposition förordade departementschefen att medel anvisades för anskaffning av transportflygplan. Departementschefen är icke beredd att nu taga ställning till det totala behovet av flygtekniker för ifrågavarande flygplan. För nästa budgetår räknar departementschefen för ändamålet med ett behov av 15 flygtekniker och föreslår sålunda att 15 beställningar för flygtekniker i Ca 15 inrättas.

8. Departementschefen tillstyrker att flottiljpolisorganisationen utökas med beställningar för en förste flottiljpolis och 13 flottiljpoliser. I anslutning härtill och under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i ämnet i propositionen 1954:125 angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. räknar departementschefen vid flygvapnet med beställningar för 16 förste flottiljpoliser i Ca 19, 76 flottiljpoliser i Ca 16 och 124 flottiljpoliser i Ca 14.

9. I anslutning till vad departementschefen i det föregående vid behandlingen av marinens motsvarande anslag (punkt 1) anfört torde tjänsten för föreståndare för militär-meteorologisk informationstjänst utgå ur flygvapnets personalförteckning.

11. Departementschefen förordar att i enlighet med principerna för reglerad befordringsgång för biträdespersonal tillhopa 16 kontorsbiträdestjänster skall tillkomma i utbyte mot samma antal biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, nämligen

vid flygförbanden 12 tjänster, av vilka två vid envar av F 5, F 13, F 15 och F 21 samt en vid envar av F 2, F 3, F 12 och F 16;

vid väderlektjänsten fyra tjänster.

12. Vid anmälan av flygvapnets övningsanslag till 1954 års statsverksproposition förutsattes att kostnaderna för den militära väderlektjänsten i fortsättningen skulle belasta bl. a. flygvapnets avlöningsanslag. I anslutning till flygvapenchefens förslag räknar departementschefen under förevarande anslag för nästa budgetår med ett medelsbehov av 251 000 kronor för ändamålet.

Vid anmälan av propositionen 1954:109 angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. har förutsatts att vissa f. n. under flygvapnets avlöningsanslag upptagna tjänster skall överföras till annat anslag. I anledning härav räknar departementschefen för nästa budgetår med ett minskat medelsbehov av 400 000 kronor under förevarande anslag.

I anslutning till vad departementschefen anfört i nämnda proposition angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. torde av riksdagen böra inhämtas bemyndigande för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1954/55 i avseende å den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder (exempelvis meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m.) som betingas av den i propositionen föreslagna omorganisationen.

Det sammanlagda medelsbehovet under flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. skulle enligt departementschefens beräkningar uppgå till 77 000 000 kronor eller samma belopp, som anvisats för innevarande budgetår.

Utskottet. I sitt denna dag avgivna utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 109 angående försvarets förvaltningsorganisation har utskottet tillstyrkt, att vissa för närvarande under förevarande anslag upp- tagna tjänster överförs till annat anslag.

I enlighet med departementschefens förslag torde Kungl. Maj:t böra bemyndigas att under budgetåret 1954/55 i avseende å den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder, som betingas av den i förberörda proposition nr 109 föreslagna omorganisationen.

Utskottet har ansett sig kunna godtaga de jämkningar i flygvapnets personalorganisation, som departementschefen under nu ifrågavarande punkt föreslagit. De verkställda anslagsberäkningarna torde jämväl böra godtagas.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid flygvapnet, som föranledas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954 föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 5 juni 1953 fastställts att lända till efter rättelse för tillämpningen av flygvapnets personalförteckningar för budgetåret 1953/54;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å ordinarie personal vid flygvapnet vidtaga provisoriska åtgärder i enlighet med vad departementschefen i förberörda statsrådsprotokoll förordat;

d) godkänna följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	35 100 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	1 105 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	475 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	17 500 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	25 115 000
	<hr/>
Summa kronor	79 295 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	675 000
Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	1 620 000
	Nettoutgift kronor 77 000 000

e) till *Flygvapnet*: *Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 77 000 000 kronor.

12:o) **Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 93) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 31 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 12, s. 142) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 31 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 31 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under punkt 2 i det föregående hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 31 000 kronor.

13:o) **Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 129) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 13, s. 142—152) föreslagit riksdagen att dels besluta, att försvarets forskningsanstalt skall fr. o. m. budgetåret 1954/55 omorganiseras efter i huvudsak de riktlinjer, som angivits i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954, dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55, dels ock till Försvarets forskningsanstalt: *Avlöningar för nämnda budgetår* anvisa ett förslagsanslag av 2 967 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundgren* (I: 510) och den andra inom andra kammaren av herr *Ståhl* (II: 649),

i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att försvarets forskningsanstalts styrelse sammansättes på sätt i motionerna angives, innebärande att antalet militära ledamöter utökas med en representant, att under anslaget Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar utöver Kungl. Maj:ts förslag uppföras följande tjänster, nämligen 1 förste byråsekreterare i Ce 29 och 4 laboratoriechefer i högst Cp 8, att arvode utgår till styrelsens ordförande med 2 000 kronor samt att anslaget Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet minskas med motsvarande belopp.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen I: 510.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 510 000 kronor.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande har en utredningsman tillkallats för att verkställa utredning rörande den centrala ledningen av forskningsanstalten och dess avdelningar ävensom att i samband därmed ägna uppmärksamhet åt frågan om de olika befattningshavarnas tjänsteåligganden. Utredningsmannen har med skrivelse den 24 september 1953 avgivit betänkande med förslag till omorganisation av den centrala ledningen av forskningsanstalten m. m.

Beträffande den av utredningsmannen föreslagna organisationen av forskningsanstaltens ledning har, framhåller departementschefen, delade meningar gjort sig gällande under ärendets remissbehandling. Sålunda har starka betänkligheter framförts mot inrättande av ett forskningsråd. Departementschefen vill särskilt erinra om universitetskanslerns uttalande att erfarenheterna av andra, rent rådgivande organ visat, att sådana organ ofta arbetar med låg effektivitet. Den föreslagna organisationen med ett forskningsråd vid sidan av det beslutande organet synes för övrigt väl tung, låt vara att anstaltschefen redan som ledamot av forskningsrådet skulle taga ställning till där förekommande frågor och att styrelsen skulle befrias från allt utrednings- och planeringsarbete.

Emellertid synes departementschefen ett ledande organ, bestående av representanter för såväl den civila forskningen inom anstaltens verksamhetsområden som de militära myndigheterna, icke kunna undvaras. Forskningsanstaltens ledning bör därför anförtros åt en styrelse representerande dessa intressen. Styrelsen bör emellertid befrias från flertalet administrativa ärenden varigenom den väsentligaste olägenheten med den nuvarande organisationen avlägsnas. Det torde icke vara erforderligt att tillskapa ett särskilt rådgivande organ. Antalet styrelseledamöter synes departementschefen kunna begränsas till sju, nämligen anstaltens chef, tre civila och tre militära ledamöter. Till civila ledamöter bör utses personer med allsidig kännedom om den naturvetenskapliga och tekniska forskningen inom landet. Såväl forskningen vid universitet och högskolor som inom industrien bör vara representerad. Ordföranden i styrelsen bör äga känne-

dom om och ha god kontakt med anstaltens speciella problem. Därför synes det lämpligast, att anstaltens chef tillika är ordförande i styrelsen. Det torde icke vara erforderligt att utse suppleanter för styrelseledamöterna.

Endast viktigare frågor såsom väsentliga forskningsfrågor och frågor rörande medelsäskanden bör enligt departementschefen i plenum avgöras av styrelsen. Avdelningscheferna och chefen för kansliet bör vara föredragande var och en inom sitt område samt närvara vid styrelsens sammanträden. Vederbörande bör därvid äga rätt att till protokollet låta anteckna sin mening. Sådana styrelseärenden, som icke är pleniärenden, bör avgöras av anstaltens chef ensam efter föredragning av avdelningschef eller chefen för kansliet. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma om verksamheten inom anstalten och dess styrelse.

I nu gällande provisoriska instruktion för forskningsanstalten stadgas skyldighet för anstalten att till närmare undersökning upptaga av överbefälhavaren eller försvarsgrenschef angiven forskningsuppgift, varjämte regleras förfarandet, när anstalten finner hinder härför föreligga. Dessa bestämmelser förutsättes få fortsatt giltighet.

Vad därefter angår det av utredningsmannen föreslagna organet för forskningsplanering, så anser departementschefen det erforderligt att vissa tjänster inrättas för ifrågavarande arbetsuppgifter. Frågan om denna planeringsverksamhet bör ske inom ett centralt organ under styrelsen eller om den bör förläggas till de olika avdelningarna inom anstalten bör emellertid prövas ytterligare. Departementschefen anser det icke erforderligt med någon särskild chefsbefattning på detta område och anser icke heller skäl föreligga att placera de civila befattningshavarna i olika lönegrader. Departementschefen förordar därför, att för ändamålet inrättas tre tjänster för laborator i högst Cp eller Cr 10. Tre av de vid anstalten placerade militärassistenterna bör ävenledes knytas till verksamheten. Departementschefen räknar slutligen med en tjänst för kanslibitråde i Ce 11.

Utredningsmannen föreslår vidare att en utrednings- och planeringsgrupp inrättas för var och en av anstaltens tre avdelningar. Departementschefen anser i likhet med utredningsmannen, att avdelningscheferna bör avlastas en del arbetsuppgifter. Departementschefen kan dock icke tillstyrka utredningsmannens förslag till personalförstärkning. Departementschefen förordar att för ändamålet inrättas tre tjänster för laborator i högst Cp eller Cr 10.

Beträffande kansliet har utredningsmannen föreslagit en betydande personalförstärkning. I anslutning till utlåtande av statens lönenämnd, som företagit studiebesök vid anstalten, föreslår departementschefen — i avvaktan på erfarenheter från verksamheten efter de grunder som departementschefen förordat — att tjänster för en kamrerare i Ce 23 samt ett kanslibitråde i Ce 11 tillkommer.

Utredningsmannens förslag om utbyte av tjänsten för överdirektör mot en tjänst för generaldirektör samt om högre löneställning för avdelningscheferna kan departementschefen icke tillstyrka.

Under en följd av år har forskningsanstalten framlagt förslag om en väsentlig utbyggnad av organisationen i övrigt vid anstaltens tre avdelningar. Förslagen har grundats på en treårsplan, som anstalten gjort upp i samråd med försvarsgrensförvaltningarna. Förslagen har hittills endast i begränsad omfattning kunnat genomföras.

Anstalten föreslår nu att den angivna treårsplanen lägges till grund för förslag till årets riksdag. Utbyggnaden skall äga rum under två år.

Departementschefen erinrar om vad han vid anmälan av propositionen 1953:110 anförde angående betydelsen av att forskningen ges tillräckligt utrymme inom den totala försvarsbudgetens ram. En viss utbyggnad av organisationen för att tillgodose de mest angelägna behoven bör komma till stånd. På grundval av anstaltens förslag förordar departementschefen således att för nästa budgetår tjänster inrättas för två laboratoriechefer eller laboratorer i högst Ce 33, fyra laboratorer eller förste forskningsingenjörer i högst Ce 31, en laborator eller forskningsläkare i högst Ce 31 samt två förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ce 29.

Under anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, beräknas f. n. arvode å sammanlagt 5 000 kronor för styrelsens ordförande. Med den av departementschefen föreslagna organisationen anses anslagsposten kunna minskas med nämnda belopp.

I propositionen 1954:109 har anmälts förslag rörande ett för försvaret gemensamt teletekniskt laboratorium vid forskningsanstalten. För detta laboratorium med däri ingående telestandardsektion föreslår departementschefen att tjänster inrättas för en laboratoriechef i högst Cp eller Cr 10, en byrådirektör i Ce 31, en biträdande ingenjör i Ce 19 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål enligt bestämmelserna om reglerad befordringgång. Departementschefen räknar med att avlöningskostnaderna för ifrågavarande tjänster skall bestridas från förevarande anslag.

Utskottet har vid flera tillfällen under de senaste åren starkt understrukt den militärtekniska forskningens betydelsefulla uppgift för vårt lands försvar och framhållit angelägenheten av att frågan om forskningsanstaltens organisation och utbyggnad, som under flera år hållits öppen, bringades till sin lösning. Det är därför med tillfredsställelse utskottet finner, att utredningsarbetet avslutats och att Kungl. Maj:t för riksdagen nu framlagt förslag i ämnet. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att utskottet i sitt av innevarande års riksdag godkända utlåtande nr 25 understrukt önskvärdenheten av att en stabilisering komme till stånd i fråga om forskningsanstaltens lokalförhållanden.

Utskottet övergår i det följande till en detaljgranskning av förslaget.

Vad först beträffar forskningsanstaltens ledning anser utskottet, att av departementschefen anförda synpunkter mot utredningsmannens förslag om inrättande av ett forskningsråd äro väl motiverade. Utskottet vill på denna punkt ansluta sig till departementschefens förslag, att anstaltens ledning anförtros åt en styrelse med representanter för såväl den civila forskningen inom anstaltens verksamhetsområden som för de militära myndigheterna. Utskottet finner riktigt, att styrelsen befrias från flertalet administrativa ärenden.

Departementschefen har föreslagit, att antalet styrelseledamöter bestämes till sju, nämligen anstaltens chef samt tre civila och tre militära ledamöter. I motionerna I: 510 och II: 649 har yrkats, att antalet militära ledamöter ökas till fyra för att därmed möjliggöra, att såväl överbefälhavaren som de tre försvarsgrenarna bliva representerade i styrelsen.

Enligt utskottets mening är det önskvärt, att, i syfte att undvika onödig tungroddhet, antalet styrelseledamöter icke blir för stort. Departementschefens förslag är ur denna synpunkt välgrundat. Emellertid finner utskottet syftet i det motionsvis gjorda yrkandet vara värt beaktande. Utskottet har vid övervägande av denna fråga ansett sig böra föreslå den kompromisslösningen, att antalet styrelseledamöter bestämes i enlighet med departementschefens förslag men att därutöver bör tillkomma ytterligare en representant för de militära intressena. Denne bör dock icke ingå som beslutande i styrelsen men äga närvara vid dess sammanträden och deltaga i överläggningarna.

Då enligt vad utredningen i ämnet utvisat anstaltens nuvarande omfattning icke gör det möjligt för anstaltschefen och avdelningscheferna att medhinna erforderligt utrednings- och planeringsarbete, vill utskottet tillstyrka förslaget om inrättande av ett organ för forskningsplanering. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare pröva, om denna verksamhet bör ske inom ett centralt organ eller förläggas till de olika avdelningarna. Mot den föreslagna personaluppsättningen och löneställningen har utskottet icke något att erinra.

I syfte att avlasta avdelningscheferna en del arbetsuppgifter föreslår departementschefen, att varje avdelningschef får till sitt förfogande en utrednings- och planeringsgrupp. Utskottet finner denna förstärkning av organisationen välbetänkt och tillstyrker förslaget. Mot härför föreslagna nya befattningar och dessas lönegradsplaceringar synes icke något vara att erinra.

Enligt departementschefens förslag skall anstaltens chef alltjämt vara överdirektör, under det att utredningsmannen härvid räknat med en befattning som generaldirektör. Även om överdirektörens ansvar kommer att öka till följd av den förordade organisationsändringen, finner utskottet tillräckliga skäl icke föreligga att frångå departementschefens ifrågavarande förslag.

Med avseende å yrkandet i förberörda båda motioner att chefen för anstalten skall tillerkännas ett särskilt arvodestillägg av 2 000 kronor per år, vill utskottet erinra om att en dylik avlöningsform icke ansetts böra ifrågakomma beträffande tjänster av här avsedd art inom statsförvaltningen i övrigt. Då ett bifall till detta förslag alltså kommer att innebära ett avsteg från gällande löneprinciper, avstyrkas motionerna i nu berörd del.

I fråga om forskningsanstaltens kansli har utredningsmannen föreslagit en betydande personalförstärkning. Utskottet, som vill erinra om att enligt beslut av 1953 års riksdag kansliets personal utökades med en byrådirektör i Ce 33, ifrågasätter, om arten och omfattningen av de göromål, om vilka här är fråga, motivera den av utredningsmannen föreslagna utökningen av tjänster i 29 lönegraden. I vart fall böra enligt utskottets mening erfarenheter av verksamheten under den nya organisationen avvaktas, innan slutlig ställning tages till frågan om kansliets organisation. Utskottet vill därför ansluta sig till statens lönenämnds av departementschefen biträdde förslag, att förstärkningen av kansliets personal för närvarande begränsas till en kamrerartjänst i Ce 23 och en kanslibiträdetsjänst i Ce 11. Härav följer, att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet om inrättande därutöver av en tjänst såsom förste byråsekreterare i Ce 29.

Såsom inledningsvis anförts är det angeläget, att anstalten icke endast omorganiseras utan även utbygges. Departementschefens förslag i sistnämnda avseende innebär inrättande av nio nya tjänster med placering två i högst Ce 33, fem i högst Ce 31 och två i högst Ce 29. Utskottet delar departementschefens mening, att denna personalförstärkning skall göra det möjligt att tillgodose de mest angelägna behoven. Med hänsyn härtill och då det föreliggande förslaget till förstärkning av forskarresurserna får anses utgöra ett led i en successiv utbyggnad av anstalten, vill utskottet tillstyrka, att utbyggnaden för närvarande begränsas i enlighet med nämnda förslag. Utskottet kan därför icke biträda yrkandet i förberörda motioner, att anstaltens organisation redan nu utökas med ytterligare fyra befattningar som laboratoriechef.

Av det anförda följer, att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet om överflyttning av medel till förevarande anslag från forskningsanstaltens anslag till viss forskningsverksamhet. Härom gör utskottet hemställan under sistnämnda anslag.

Utskottet, som i sitt denna dag avgivna utlåtande i anledning av försvarrets förvaltningsproposition tillstyrker inrättande av ett för försvaret gemensamt teletekniskt laboratorium vid forskningsanstalten, har funnit behovet av nya tjänster för laboratoriet med däri ingående telestandardsektion böra tillgodoses i den omfattning, som departementschefen föreslagit. Detta innebär, att tjänster inrättas för en laboratoriechef i högst Cp eller Cr 10, en byrådirektör i Ce 31, en biträdande ingenjör i Ce 19 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål enligt bestämmelserna om reglerad

befordringsgång. Utskottet tillstyrker vidare, att avlöningskostnaderna för dessa tjänster bestridas från förevarande anslag.

Åberopande det anförda hemställer utskottet, att riksdagen må

I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 510 och II: 649, såvitt de avse sammansättningen av försvarets forskningsanstalts styrelse, besluta, att försvarets forskningsanstalt skall fr. o. m. budgetåret 1954/55 omorganiseras efter i huvudsak de riktlinjer, som av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954 angivits, med den avvikelse utskottet härutinnan föreslagit;

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 510 och II: 649, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, som föranledas av vad departementschefen i förberörda statsrådsprotokoll föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	372 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	6 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 568 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 019 700
	Summa kronor 2 967 000

c) till *Försvarets forskningsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 967 000 kronor.

14:o) **Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 129) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 500 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 14, s. 153 och 154) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 400 000 kronor.

Vid anmälan av forskningsanstaltens avlöningsanslag har departements-

chefen föreslagit en viss utökning av anstaltens organisation, däri inberäknat försvarets teletekniska laboratorium. I anledning härav samt med hänsyn till anslagsbelastningen under budgetåret 1952/53 förordar departementschefen, att anslaget höjes med 100 000 kronor.

Utskottet tillstyrker, att anslaget uppräknas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

15:o) **Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 129) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 15, s. 154—156) föreslagit riksdagen att dels till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor.

I de under punkt 13 i det föregående omförmälda båda motionerna I: 510 av herr *Lundgren* och II: 649 av herr *Ståhl* har yrkats, såvitt nu är i fråga, att kostnaderna för den i motionerna föreslagna personalförstärkningen m. m. under forskningsanstaltens avlöningsanslag skola bestridas genom motsvarande minskning av nu ifrågavarande anslag. Nämnda kostnader ha av utskottet uppskattats till i runt tal 121 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 8 090 000 kronor.

Departementschefen finner det angeläget att forskningsverksamheten på försvarets område intensifieras. Med hänsyn härtill och med beaktande av den utbyggnad av forskningsanstaltens personalresurser som i det föregående förordats bör enligt departementschefen medelsanvisningen under förevarande anslag ökas. Departementschefen föreslår att anslaget höjes med 1 910 000 kronor till 10 000 000 kronor. Departementschefen förutsätter, att erforderliga kostnader för utveckling och tillverkning inom landet av elektronrör och andra teletekniska detaljer skall bestridas från förevarande anslag, i den mån icke andra medel står till förfogande för detta ändamål. Liksom för innevarande budgetår hemställas om riksdagens bemyndigande att medgiva anstalten att utlagga materielbeställningar intill ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Forskningsanstaltens förslag om att anvisa medel under ett särskilt anslag för försvarets teletekniska laboratorium kan departementschefen icke

tillstyrka. Vid anmälan av forskningsanstaltens avlöningsanslag har departementschefen föreslagit att vissa tjänster inrättas för laboratoriet. Härigenom uppkommande lönekostnader skall bestridas från anstaltens avlöningsanslag. Departementschefen räknar med att uppkommande kostnader för anskaffning av materiel för laboratoriet skall bestridas från förevarande anslag.

Utskottet, som under forskningsanstaltens avlöningsanslag tillstyrkt, att, i syfte att intensiviera forskningsverksamheten på försvarets område, anstalten omorganiseras och utbygges, biträder departementschefens förslag, att förevarande anslag i anslutning därtill höjes och har icke något att erinra mot att höjningen bestämmes till 1 910 000 kronor.

Utskottet, som under anstaltens avlöningsanslag ansett sig icke kunna godtaga yrkandet i motionerna I: 510 och II: 649 om personalförstärkning m. m. utöver Kungl. Maj:ts förslag, avstyrker följaktligen nämnda båda motioner, såvitt nu är i fråga.

Mot det av departementschefen begärda bemyndigandet att medgiva anstalten att utlägga materielbeställningar intill ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anvisade medel har utskottet icke något att erinra.

Uppkommande kostnader för anskaffning av materiel för försvarets teletekniska laboratorium torde på sätt departementschefen föreslagit få bestridas av förevarande anslag.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 510 och II: 649, såvitt nu är i fråga, till *Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor.

16:o) Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning. Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 129) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett reservationsanslag av 325 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 16, s. 156) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett reservationsanslag av 325 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 325 000 kronor.

Departementschefen räknar med att det inom ramen för ett oförändrat anslagsbelopp skall bliva möjligt täcka uppkommande kostnader för engångsanskaffning av utrustning för det teletekniska laboratoriet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 325 000 kronor.

Stockholm den 18 maj 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit:

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Ohlon, Iwar Andersson, Leander, Näsström, Pålsson, Hesselbom, Gustaf Andersson, Sundelin, Einar Persson, Birger Andersson, Boman, Edvid Thun, Lundgren och Bengtson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmberg i Skövde, Andersson i Malmö, Ståhl, Lindholm, Åkerström, Staxäng, fröken Elmén, herrar Johansson i Mysinge, Thapper, Nihlfors, Karlsson i Olofström, Almgren och Svensson i Stenkyrka.

Reservationer

1) vid *punkten 2* (Försvarets reservstater) av herr *Lundgren*.

2) vid *punkten 13* (Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar) av herrar *Ohlon, Sundelin, Boman, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp, *Malmberg* i Skövde, *Ståhl, Staxäng*, fröken *Elmén* och herr *Nihlfors*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 510 och II: 649, såvitt de avse arvodestillägg åt överdirektören samt inrättande av en befattning för förste byråsekreterare i Ce 29 och fyra befattningar för laboratorieförman i högst Cp 8, och att därför

dels utskottets yttrande från och med det stycke, som på s. 40 börjar med orden »Enligt departementschefens», till och med det stycke, som på s. 41 slutar med orden »sistnämnda anslag», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Enligt departementschefens förslag skall anstaltens chef alltjämt vara överdirektör, under det att utredningsmannen härvid räknat med befattning som generaldirektör. Utskottet anser sig härvidlag i avvaktan på kommande beslut om anstaltens ställning i försvarsorganisationen icke böra frångå departementschefens förslag. Utskottet vill emellertid framhålla, att vid bifall till den föreslagna omorganisationen överdirektörens ansvar kommer att öka väsentligt dels genom hans vidgade befogenheter, dels genom hans ställning som ordförande i anstaltens styrelse. Med hänsyn härtill och under erinran om att till den nuvarande styrelseordföranden utgår ett årsarvode av 5 000 kronor, anser utskottet, att i detta fall någon förmån är väl motiverad. Utskottet vill därför i enlighet med det motionsvis gjorda yrkandet föreslå, att åt överdirektören beredes ett arvode utöver lönen av 2 000 kronor per år.

I fråga om forskningsanstaltens kansli har utredningsmannen föreslagit en betydande personalförstärkning. Syftet härmed har varit, att överdirektören och forskningspersonalen därigenom skulle kunna avlastas ärenden av administrativ art, vilka ärenden för närvarande i alltför hög grad betunga denna personal till förfång för de viktigare forskningsuppgifterna. Detta syfte kan rimligen icke tillgodoses genom departementschefens förslag, enligt vilket kansliet skall utökas med allenast en kamrerare i Ce 23 och ett kanslibitråde i Ce 11. Även om utskottet icke anser sig böra i nuvarande läge biträda utredningsmannens på välmotiverade grunder uppbyggda förslag, är det enligt utskottets mening dock ofrånkomligt, att redan under nästa budgetår finnes å kansliet anställd en befattningshavare med uppgift att bereda remisser, verkställa utredningar i organisationsfrågor, bearbeta underlaget för anstaltens petitaskrivelser samt framför allt ansvara för den viktiga uppgiften att bevaka möjligheter till rationalisering i anstaltens inre organisation. Med hänsyn till arten av dessa arbetsuppgifter och då ifrågavarande befattningshavare bör kunna tjänstgöra som ställföreträdare för anstaltens byrådirektör, vill utskottet föreslå, att för ändamålet inrättas en befattning för förste byråsekreterare med placering i Ce 29. Härav följer, att utskottet biträder förenämnda motioner i nu berörd del.

Såsom inledningsvis anförts är det angeläget, att anstalten icke endast omorganiseras utan även utbygges. Den av departementschefen föreslagna utökningen av antalet högre forskartjänster kan icke anses vara tillräcklig, om anstaltens forskningsprogram skall kunna fullföljas på ett tillfredsställande sätt. Det är att märka, att icke någon av de av anstalten begärda tjänsterna å löneplan 2 — utöver de av utredningsmannen föreslagna — upptagits av departementschefen. Utskottet delar anstaltens uppfattning, att inrättande av dylika befattningar är en förutsättning för att anstalten i konkurrens med andra forskningsinstitutioner och industrien skall kunna förvärva och behålla de högt kvalificerade forskare, som äro nödvändiga

för att en forskningsinsats i längden skall vara ekonomiskt lönande. Såsom i motionerna framhållits föreligger ett aktuellt behov av att konsolidera forskningsverksamheten, särskilt i vad avser forskningen på radioteknikens och på de teletekniska motmedlens områden samt inom kärnfysik och kärnkemi. För här ifrågakvarande uppgifter erfordras minst fyra högt kvalificerade befattningshavare, vilka med hänsyn till därmed förenat ansvar och kompetenskrav enligt utskottets mening böra placeras i högst Cp 8. Det motionsvis gjorda yrkandet i här berörd del tillstyrkes alltså.

Vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit med avseende å arvodes-tillägg åt överdirektören samt inrättande av en befattning i Ce 29 och fyra befattningar i högst Cp 8 uppkomma i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag merkostnader av i runt tal 121 000 kronor. Utskottet föreslår i enlighet med det motionsvis gjorda yrkandet, att till bestridande av dessa kostnader ett motsvarande belopp överföres till förevarande anslag från forskningsanstaltens anslag till viss forskningsverksamhet. Härom gör utskottet hemställan under sistnämnda anslag.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 510 och II: 649, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, som för-anledas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 5 mars 1954 och utskottet föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	437 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	8 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 581 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 060 900
	<hr/>
	Summa kronor 3 088 000

c) till *Försvarets forskningsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 3 088 000 kronor.»

3) vid *punkten 15* (Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet) av herrar *Ohlon, Sundelin, Boman, Lundgren, Skoglund* i Dovers-torp, *Malmborg* i Skövde, *Ståhl, Staxäng*, fröken *Elmén* och herr *Nihlfors*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 510 och II: 649, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels andra stycket i utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

»Under hänvisning till vad utskottet anfört under anstaltens avlöningsanslag torde anslaget under nu ifrågavarande punkt böra minskas med 121 000 kronor till 9 879 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan under a) bort ha följande lydelse:

»a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 510 och II: 649, såvitt nu är i fråga, till *Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 9 879 000 kronor;»